Ч. 52 (1?.884). Львів, четвер 10. березня 1938. Opłata pocztowa uiszczona g-tówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 223-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Як кремлівські лікарі на приказ Ягоди згладили зі світа Горкого, його сина, Куйбишева та Менжинського?

ПРИМАРНІ РЕВЕЛЯЦІЇ МОСКОВСЬКОГО ПРОЦЕСУ.

ЩОБ ОХОРОНИТИ ГОРКОГО ВІД ПРИКРОЩІВ... УБИЛИ ЙОГО СИНА.

Вчорашня (вівтіркова) розправа почалася від зізнань кремлівського лікаря **д-ра Левіна.** Коли Горкий вернувся до Москви, Ягода почав ставитися до Левіна дуже прихильно — давав йому закордонні пашпорти, робив інші прислуги. Одного дня

Ягода зажадав від Левіна, щоб він згладив зі світу сина Горкого, Пешкова,

а то він пє та перебуває в непідхожому товаристві і тим робить прикрости Горкому, якого, як великого письменника, Ягода хотів від тої змори увільнити.

Левін вагався, але коли всесильний Ягода пригрозив, що знищить його з родиною, він погодився. В убивстві поміг йому лікар Горкого, Кручков, який

упив Пешкова і перестудив його, викликуючи грипу й запалення легенів.

ЯК ЛІКУЮТЬ НА КРЕМЛІ.

Від коли Левін зробив цей перший злочин, він був у руках Ягоди і мусів його у всьому слухати. Він приспішив смерть Менжинського, Куйбишева і Горкого, свідомо лікуючи їх зле.

Ягода наказав убити Менжинського, щоб якнайскоріше заняти його місце.

Приказ убити Горкого умотивував Ягода обставиною, що **це приятель Сталіна, якого треба усунути разом із державним і партійним проводом, щоби** приспішити переворот.

Коли йде про **Куйбишева,** то йому Левін — разом із проф. Плетніковим і д-ром Максимовом Ніковом — „поміг умерти" так, що після вигіни не казав йому відпочати; тому хоре серце Куйбишева не витримало.

Горкого спровадили передвчасно з Італії після того, як його окруження хорувало на грипу, тому й він заразився грипою та помер з огляду на поважний вік та злий стан легенів і серця.

Д-р Казаков потвердив зізнання Левіна, додаючи, що

Ягода виразно наказав йому приспішити смерть Менжинського і Куйбишева.

ЯГОДА ПРИЗНАЄТЬСЯ.

На запит прокуратора **Ягода признався, що наказав згладити Куйбишева і Горкого, але на смерть Менжинського і Пешкова не мав** ніякого впливу. Чому у слідстві признався, що наказав убити і тих двох останніх, не зясовує собі того, і не хоче відповісти на питання прокуратора.

З відповідей на запити оборонців (Комодова і Бравне) виходить, що **начальний лікар кремлівського шпиталю д-р Ходоровський знав про злочин д-ра Левіна.** Виявляється, що всі лікарі, які підписали автопсію Орджонікідзе, арештовані; невідома лиш доля д-ра Меца.

ЯГОДА МАВ СТАТИ ГОЛОВОЮ СОВНАРКОМУ СССР.

Особистий секретар Ягоди, Буланов, який зізнавав вечором, ствердив, що

після перевороту Ягода мав стати головою совнаркому, Бухарін, Риков і Томський мали кермувати партією.

Ягода був звязаний з Троцьким і Зінов'євом, тому часто припинював допити проти членів опозиції.

НАМАГАЛИСЬ ОТРУЇТИ ЄЖОВА.

Ягода хотів убити Єжова, бо боявся, що він викриє змову.

Він намагався утруднити допит у справі вбивства Кірова, за яким наглядав Єжов на приказ центр. комітету партії

В літі 1936. р.

Ягода наказав Буланову і Саволайнінові розпилювати в кабінеті Єжова трутину,

зложену з розтвору ртути в якомусь квасі та якоїсь невідомої речовини, яку дав Ягода. Він побудував **окрему лябораторію, де витворювали трутини для вжитку опозиції.** Буланов брав участь у вбивстві Менжинського і Пешкова.

Опісля зізнавав сам Ягода. Він признався, що змагав до знищення совітського режіму, щоби відбудувати капіталізм.

Підчас партійного зїзду 1934. р. мав вибухнути переворот, підчас якого мали виарештувати і повбивати партійних провідників. **Шпигунством він не займався,** лише толерував шпигунську діяльність; також не займався тероризмом.

Останній зізнавав секретар Горкого **Кручков,** що признався до замаху на життя письменника.

Анґльо-італійські переговори

пічнуться у пятницю.

Британський амбасадор у Римі, що недавно вернувся після наради зі своїм урядом у Льондоні, відвідав мін. Чіяна та відбув з ним довшу розмову — мабуть над прелімінарями і програмою анґльо-італійських переговорів, що пічнуться в найближчу пятницю.

БРИТІЙСЬКИЙ УРЯД ЗАСПОКОЮЄ ЕГИПТЯН.

Як виходить із комунікату египетського уряду, британський уряд запевнив, що підчас недалеких анґльо-італійських переговорів не порушуватимуть ніяких египетських справ, не порозумівшись наперед з египетським урядом.

•

100 британських воєнних кораблів бере участь

У МАНЕВРАХ, НАЙБІЛЬШИХ ВІД СВІТОВОЇ ВІЙНИ.

Вчора (вівторок) почались між портуґальськими берегами й Азорами великі маневри британської фльоти; вони покінчаться 17. ц. м. Бере в них участь атлантійська ескадра та середземно-морська, за винятком кораблів, що ведуть контролю еспанських вод — разом коло 100 одиниць.

Є це найбільші маневри від кінця світової війни. У них звернуть окрему увагу на вжиття морського летунства і протилетунську оборону.

Соборним чи бюрократичним шляхом?

(З православних кол.)

До сойму зголосили законопроект про повновласть для президента держави у справі видачі декрету про правний устрій Православної Церкви. Ця вістка надзвичайно схвилювала православних вірних. Затривожились вони не тому, що закон про правне положення Православної Церкви не буде предметом нарад сойму. Що мав би говорити у православній справі сойм, в якому православні посли це кілька одиниць без впливів та рішального голосу. Тривога православних кругів зродилась із сумніву, чи у формі декрету президента не проголосять статуту про устрій Православної Церкви, який вийшов би з т. зв. мішаної комісії, що складається з 3-ох єрархів Православної Церкви та 3 чи пак 4 урядових достойників. Колиб так сталося, що це означалоб, що Собор Православної Церкви взагалі не збереться та що надії православних на впорядкування справ своєї Церкви підуть цілком намарне. Отже православне громадянство тривожиться: буде чи не буде Собор, що його скликання декларативно заповідав декрет президента з 31. травня 1930 року?!

Цей декрет 1. червня 1930. р. відчитали урочисто по всіх православних церквах підчас Служби Божої, а у Варшаві на богослуженні, що його відправляв сам митрополит, були присутні високі достойники на чолі з міністром віроісповідань Червінським. Не менш урочистий був сам зміст того декрету президента: він відкликався до історичної традиції та згадував про славетню Пинську Конґреґацію, що напередодні розподілу Польщі нарешті впорядкувала справу Православної Церкви. Пинська Конґреґація проголосила була унезалежнення Православної Церкви від Москви, базуючи автокефалію на соборноправности та на національній окремішности українського народу від москалів.

Декрет Президента з 31. травня 1930 р., що начеб хотів зреалізувати у новій Польщі заповіт старої Польщі, викликав був великі надії у православному громадянстві. Спочатку все заповідалось добре. Склали Передсоборне Зібрання, до якого входили: 3 архиєреї, 13 священників та 17 світських. Передсоборне Зібрання утворило 6 комісій для підготови праць майбутнього Собору та поділило реферати між всіми майже членами Передсоборного Зібрання. Почали виготовляти реферати. Вони досить швидко були готові.

Але ні Передсоборне Зібрання ні його комісії не встигли вже вислухати зладжених рефератів (крім деяких). Бо попросту не скликали передсоборних комісій. Двох найважніших комісій не скликали ані разу, а всі інші збирались тільки один раз та ледви розпочали свою працю. Як могло це статися?

Річ у тому, що несподівано зявилась т. зв. мішана комісія, у склад якої — як вище зазначено — ввійшли й польські державні достойники, спершу на паритетній основі, потім навіть

Ч. 52 (14.884). Львів, четвер 10. березня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 223-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Як кремлівські лікарі на приказ Яґоди зґладили зі світа Ґоркого, його сина, Куйбишева та Менжинського?

ПРИМАРНІ РЕВЕЛЯЦІЇ МОСКОВСЬКОГО ПРОЦЕСУ.

ЩОБ ОХОРОНИТИ ҐОРКОГО ВІД ПРИКРОЩІВ... УБИЛИ ЙОГО СИНА.

Вчорашня (вівтіркова) розправа почалася від зізнань кремлівського лікаря д-ра Левіна.

Коли Ґоркий вернувся до Москви, Яґода почав ставитися до Левіна дуже прихильно — давав йому закордонні пашпорти, робив інші прислуги. Одного дня

Яґода зажадав від Левіна, щоб він зґладив зі світу сина Ґоркого, Пешкова,

а то він пе та перебуває в непідхожому товаристві і тим робить прикрости Ґоркому, якого, як великого письменника, Яґода хотів від тої змори увільнити.

Левін вагався, але коли всесильний Яґода загрозив, що знищить його з родиною, він погодився. В убивстві поміг йому лікар Ґоркого, Крючков, який

упив Пешкова і перестудив його, викликуючи грипу й запалення легенів.

ЯК ЛІКУЮТЬ НА КРЕМЛІ.

Від коли Левін зробив цей перший злочин, він був у руках Яґоди і мусів його у всьому слухати. Він приспішив смерть Менжинського, Куйбишева і Горкого, свідомо лікуючи їх зле.

Яґода наказав убити Менжинського, щоб якнайскоріше заняти його місце.

Приказ убити Горкого умотивував Яґода обставиною, що **це приятель Сталіна, якого треба усунути разом із державним і партійним проводом, щоби приспішити переворот.**

Коли йде про Куйбишева, то йому Левін — разом із проф. Плетніковим і д-ром Максимовом Ніковом — „поміг умерти" так, що після ангіни не казав йому відпочати; тому хоре серце Куйбишева не витримало.

Горкого спровадили передвчасно з Італії після того, як його окруження хорувало на грипу, тому й він заразився грипою та помер з огляду на поважний вік та злий стан легенів і серця.

Д-р Казаков потвердив зізнання Левіна, додаючи, що

Яґода виразно наказав йому приспішити смерть Менжинського і Куйбишева.

ЯҐОДА ПРИЗНАЄТЬСЯ.

На запит прокуратора Яґода признався, що наказав зґладити Куйбишева і Ґоркого, але на смерть Менжинського і Пешкова не мавніякого впливу. Чому у слідстві признався, що наказав убити і тих двох останніх, не зясовує собі того, і не хоче відповісти на питання прокуратора.

З відповідей на запити оборонців (Комодова і Бравне) виходить, що **начальний лікар кремлівського шпиталю д-р Ходоровський знав про злочин д-ра Левіна.** Виявляється, що всі лікарі, які підписали автопсію Орджонікідзе, арештовані; невідома лиш доля д-ра Меца.

ЯҐОДА МАВ СТАТИ ГОЛОВОЮ СОВНАРКОМУ СССР.

Особистий секретар Яґоди, Буланов, який зізнавав вечором, ствердив, що

після перевороту Яґода мав стати головою совнаркому, Бухарін, Риков і Томський мали кермувати партією.

Яґода був звязаний з Троцьким і Зіновєвом, тому часто припинював допити проти членів опозиції.

НАМАГАЛИСЬ ОТРУЇТИ ЄЖОВА.

Яґода хотів убити Єжова, бо боявся, що він викриє змову.

Він намагався утруднити допит у справі вбивства Кірова, за яким наглядав Єжов на приказ центр. комітету партії

В літі 1936. р.

Яґода наказав Буланову і Саволайнінові розпилювати в кабінеті Єжова трутину,

зложену з розтвору ртути в якомусь квасі та якоїсь невідомої речовини, яку дав Яґода. Він побудував **окрему лябораторію, де виторювали трутини для вжитку опозиції.** Буланов брав участь у вбивстві Менжинського і Пешкова.

Опісля зізнавав сам Яґода. Він признався, що змагав до знищення совітського режіму, щоби відбудувати капіталізм.

Підчас партійного зїзду 1934. р. мав вибухнути переворот, підчас якого мали виарештувати і повбивати партійних провідників. **Шпигунством він не займався,** лише толерував шпигунську діяльність; також не займався тероризмом.

Останній зізнавав секретар Горкого **Крючков,** що признався до замаху на життя письменника.

Анґльо-італійські переговори пічнуться у пятницю.

Британський амбасадор у Римі, що недавно вернувся після наради зі своїм урядом у Льондоні, відвідав мін. Чіяна та відбув з ним довшу розмову — мабуть над прелімінарями і програмою анґльо-італійських переговорів, що почнуться в найближчу пятницю.

БРИТІЙСЬКИЙ УРЯД ЗАСПОКОЮЄ ЄГИПТЯН.

Як виходить із комунікату египетського уряду, британський уряд запевнив, що підчас недалеких анґльо-італійських переговорів не порушуватимуть ніяких египетських справ, не порозумівшись наперед з египетським урядом.

100 бритійських военних кораблів бере участь у маневрах, найбільших від світової війни.

Вчора (вівторок) почались між португальськими берегами й Азорами великі маневри британської фльоти; вони покінчаться 17. ц. м. Бере в них участь атлантійська ескадра та середземно-морська, за винятком кораблів, що ведуть контролю еспанських вод — разом коло 100 одиниць.

Є це найбільші маневри від кінця світової війни. У них звернуть окрему увагу на вжиття морського летунства і протилетунську оборону.

Соборним чи бюрократичним шляхом?

(З православних кол.)

До сойму зголосили законопроект про повновласть для президента держави у справі видачі декрету про правний устрій Православної Церкви. Ця вістка надзвичайно схвилювала православних вірних. Затривожились вони не тому, що закон про правне положення Православної Церкви не буде предметом нарад сойму. Що мав би говорити у православній справі сойм, в якому православні посли це кілька одиниць без впливів та рішального голосу. Тривога православних кругів зродилась із сумніву, чи у формі декрету президента не проголосять статуту про устрій Православної Церкви, який вийшов би з т. зв. мішаної комісії, що складається з 3-ох єрархів Православної Церкви та 3 чи пак 4 урядових достойників. Колиб так сталося, що це означалоб, що Собор Православної Церкви взагалі не збереться та що надії православних на впорядкування справ своєї Церкви підуть цілком намарне. Отже православне громадянство тривожиться: буде чи не буде Собор, що його скликання декларативно заповідав декрет президента з 31. травня 1930 року?!

Цей декрет 1. червня 1930. р. відчитали урочисто по всіх православних церквах підчас Служби Божої, а у Варшаві на богослуженні, що його відправляв сам митрополит, були присутні високі достойники на чолі з міністром віроісповідань Червінським. Не менш урочистий був сам зміст того декрету президента: він відкликався до історичної традиції та згадував про славетню Пинську Конгреґацію, що напередодні розподілу Польщі нарешті впорядкувала справу Православної Церкви. Пинська Конгреґація проголосила була унезалежнення Православної Церкви від Москви, базуючи автокефалію на соборноправности та на національній окремішности українського народу від москалів.

Декрет Президента з 31. травня 1930 р., що начеб хотів зреалізувати у новій Польщі заповіт старої Польщі, викликав був великі надії у православному громадянстві. Спочатку все заповідалось добре. Склали Передсоборне Зібрання, до якого входили: 3 архиєреї, 13 священиків та 17 світських. Передсоборне Зібрання утворило 6 комісій для підготови праць майбутнього Собору та поділило реферати між всіми майже членами Передсоборного Зібрання. Почали виготовляти реферати. Вони досить швидко були готові.

Але ні Передсоборне Зібрання ні його комісії не встигли вже вислухати зладжених рефератів (крім деяких). Бо попросту не скликали передсоборних комісій. Двох найважніших комісій не скликали ані разу, а всі інші збирались тільки один раз та ледви розпочали свою працю. Як могло це статися?

Річ у тому, що несподівано зявилась т. зв. мішана комісія, у склад якої — як вище зазначено — ввійшли й польські державні достойники, спершу на паритетній основі, потім навіть

у більшости. І ця мішана комісія заступила собою Передсоборне Зібрання, дарма, що декрет Президента про ніяку мішану комісію не згадував ані словом. Отже Собор Православної Церкви почали підготовляти не тільки православні архиереї, але й світські римо-католики, річ, здається, небувала ніде у цілому світі. Підготова до Собору пішла шляхом акуратно противлежним до напрямку соборноправности, а згадка у декреті президента з 31. травня 1931. р про Пинську Конгрегацію в обличчі дійсности подобала щораз більше на якесь непорозуміння. Така була дотеперішня історія Собору.

Нічого дивного, що вона могла викликати острах у православному громадянстві, що дотеперішне нехтування Передсоборного Зібрання буде ступенуватись аж до тої границі, що у формі декрету президента оголосять статут Православної Церкви, що його саме виготовила згадана мішана комісія.

Острах, що Собору вже взагалі не скличуть, має підставу ще й у тих вістках, які вже раніше поміщувала преса. „Діло" своечасно зареєструвало уступ з промови румунського патріярха Мирона (нинішнього премієра), якою він витав митрополита Діонизія, де був виразний натяк на декрет, яким унедовзі обдарує польський уряд свою Православну Церкву. У „Ділі" теж писалось і про те, що справу скликання Собору обговорював Св. Синод на своєму останньому засіданні та що тоді тільки 2 архиєпископи, — волинський Олексій та виленський Теодозій, — висловились за скликанням Собору, а 3 члени Св. Синоду — митрополит Діонизій, поліський архиєпископ Олександер та гродненський єпископ Сава — висловили думку, що статут про Православну Церкву „може вийти" й у формі декрету Президента.

Таке становище більшости Св. Синоду хіба не дуже здивує православних українців. Адже православні архипастирі в Польщі — чужі для своєї пастви душею та відчуванням. Їх не тільки ніщо не вяже з українською чи пак білоруською землею, але навпаки, — як російські патріоти вони знають, що зможуть прислужитися російській ідеї таким робом, коли далі збережуть своє самовладство у церковному устрою. У додатку це люди, що хотілиб задержати назавжди систему безбюджетової та безконтрольної господарки церковним майном. Тому більшість нинішніх православних єпископів ворожо ставиться до засади соборноправности у церковному устрою, дарма, що соборноправність це душа православного світогляду та найбільш його характеристична риса.

На жаль, цього не розуміють міродайні ріщальні польські чинники, які виховані у католицькому світогляді та призвичаєні до впорядкованих відносин, питомих католицькій Церкві, не всилі відчути тих питоменностей православія, що ними дорожать православні. І тому навіть заповіт передрозподільної Польщі, що знайшов свій ідеольоґічний вислів у Пинській Конгрегації, не може знайти повного зрозуміння у керманичів сучасної політики супроти Православної Церкви. Цим пояснюється, чому сучасна історія скликання Собору така не подібна до історії Пинської Конґреґації та чому сьогодні православні українці у Польщі глибоко схвильовані та затривожені, що статут Православної Церкви може побачити світ без участи та при знехтуванні Собору.

К. В.

Драма Франції.

(Лист з Парижа.)

Минулий тиждень, чи краще сказати минутий політичний тиждень, був одним з найбільш бурхливих за минулих 20 років і фахівці міжнародньої політики слушно завважують, що у ньому сталося більше вирішних подій, ніж за цілий час абісинської та еспанської війни. Головними етапами цього історичного тижня були: зустріч канцлерів німецького й австрійського, їхні промови в парляментах, димісія Ідена та заповідження недалеких відвідин Гітлера й Ґаліфакса в Римі.

Всі сказали своє слово і слово лишалося за Францією, яка мала його сказати за час великих дебат у парляменті, які щойно скінчилися. А саме вона мала сказати, чи продовжує совітофільську політику „людового фронту", чи змінить її залежно від світових політичних змін. Ці, так довго очікувані дебати, які тривали день і ніч, показали на здивування цілого політичного світу, що сектарство та зарозумілість сучасного французького політика не знають меж та що ховати голову в піску на взір струся — це одинока метода, що її визнає той французький політик. Як відомо, загальну політику уряду цілком апробовано, отже санкції проти Італії, розрив з Німеччиною, розходження з Анґлією та зближення зі Совітами. Правда, про це виразно не говорилося, але слова лишаються словами, а практика практикою. Отже, коли міністр закордонних справ, Дельбос, заявив у своїй промові, що політика Анґлії лишилась незмінною, тимчасом усім відомо, що вона змінилась на 180 ступнів, то парлямент привитав ці його слова справжньою овацією. Ще дальше пішов Поль Рейно, говорячи про непереможну силу совітської армії. „Нам кажуть — заявив він при оплесках цілої салі — „що ця армія слаба, але чомуж тоді вона помагає так успішно червоним в Еспанії?" Очевидно, кожний підхорунжий міг би зясувати зарозумілому послові, що совітська допомога в Еспанії не є навіть тисячною частиною того, що необхідно, щоб витримати будь-яку війну на місці. Але, як кажуть, нема більш легковірних, як ті, що хочуть бути облуреними; і всі присутні військові, маршали та ґенерали, приняли той дитячий арґумент якслід. Правда, годі сказати, що не було голосів більш тверезих. Колишній премієр, Флянден, виступив з великою громовою цілком протилежного напрямку, закликаючи пожертвувати партійні та демократичні засади для патріотизму та батьківщини. Але з одного боку Флянден не має ніяких даних на вожда, з другого боку запропонована ним політика зближення з Італією та безпосередніх розмов з Німеччиною вимагала таких радикальних змін у провідній ґрупі, що його голос залишився „вопіющим у пустині", і по закінченні дебат політику уряду ухвалено нечуваною ще більшістю 439-ох голосів проти 2-ох.

Французька преса приняла це голосування більше ніж стримано. Лиш орґани крайньої лівиці писали про перемогу — решта обмежилась натяком на „національне обєднання", і з цього сумнівного обєднання не витягав ніхто рожевих висновків. Але фактично це „обєднання" ховає в собі глибоку історичну драму; не виключено, що майбутні історики назвуть це історичне голосування „тестімоніюм пауператіс". Факт, що більшість послів так званих національних ґруп голосувала за довіря політиці уряду, політиці, яка наразила Францію на безнадійну ізоляцію, доказує, що в сучасній Франції нема людей волі та чину, та що система введена Тіером та Ґамбеттою прогризла націю аж до кости. Це голосування доказало, що сучасна Франція живе з решток свого морального капіталу, придбаного працею попередніх поколінь та що вона находиться на схилі своєї міжнародньої карієри — як то було в свій час з Італією, Еспанією і на наших очах з Росією, що з огляду на недостачу внутрішніх творчих сил відразу пірнула в безодню большевизму.

М. Тростянський

Хроніка Совітської України.

НОВЕ ПРО ШЕВЧЕНКА.

До київського будинку-музею Т. Г. Шевченка надійшли цікаві документальні матеріяли про перевіз труни з тілом Шевченка з Петербурга на Україну.

Як відомо, за постановою Петербурської Української Громади цю труну супроводили молоді друзі поета: Олександер Лазаревський та Григорій Честахівський. З Петербурга до Москви вони везли труну залізницею, з Москви до Києва кіньми, з Києва до Канева пароплавом.

Маляр Честахівський зробив підчас цієї подорожі низку цікавих етюдів, головним чином ґруп селян, що зустрічали сумний поїзд. Особливо добре вийшла ґрупа селян, що чекала на березі Дніпра прибуття тіла пароплавом.

Ці етюди свого часу були у приватній власності, потім перейшли до музеїв. Тепер їх і передали до київського будинку-музею Шевченка, на колишній Козинці.

ЗА ВБИВСТВО КОМСОМОЛЬЦЯ.

У Глухові виїздна сесія Чернигівського обласного суду розглянула справу про вбивство комсомольця Соломеного. Соломений прилюдно обвинувачував Федора Юрченка у крадіжах, звязках з ворогами, тощо. Незабаром після цього знайшли Соломеного вбитим. Притягнули до відповідальности Федора Юрченка, його сина та родичів, на суді ствердили „контрреволюційне минуле" підсудних. Зрозуміло, вирок суду — розстріл та заслання до далеких таборів на десять років.

НОВИЙ РЕЖИСЕР НА СОВІТСЬКІЙ УКРАЇНІ „ТОВАРИШ НІКІТА СЕРГІЄВІЧ ХРУЩОВ" ПРАЦЮЄ...

Московський спікер радіостанції оголошує: з приводу сто перших роковин смерти Пушкіна трудящі совітської України (не трудящі СССР, не трудящі союзних республік, ні, тільки України!) урочисто святкують цей ювилей.

Московський спікер оголошує: з приводу 125-річчя народин російського композитора Даргомижського трудящі совітської України (не трудящі СССР, не трудящі союзних республик, ні; тільки України) урочисто святкують цей ювилей.

Московський спікер оголошує: з приводу роковин смерти Орджонікідзе Академія Наук УССР улаштувала урочисту виставу.

Читаємо вже в українській совітській пресі, що київський оперовий театр підготовляє оперу грузинського совітського композитора Палеашвілі „Даїсі" (український переклад лібретта Миколи Бажана), написану на підставі матеріялів грузинського фолькльору. Робиться це, щоб познайомити трудящі маси української столиці з культурними досягненнями братньої совітської Грузії.

Ніхто не буде заперечувати геніяльности Пушкіна, може трохи інше питання про знаменитість Даргомижського, але чому не святкувати його єдину оперу „Русалку" та декілька романсів?!.. Чому справді не ознайомити Київ з красою грузинського фолькльору? Та чи тільки не виникне у цих самих українських трудящих, зрозуміло не запитання, а думка:

— А чому саме не святкуємо ми ювилеїв своїх поетів, своїх композиторів, а їх немало було на Україні?! Чому не ознайомлюють нам з красою власного українського фолькльору? Невже мусимо обмежуватися тільки двома українськими операми „Наталкою Полтавкою" та „Запорожцем за Дунаєм"? Чи не маємо інших?!..

Може і відповідь на це запитання знайдеться у „трудящих Совітської України"...

І ще маленька риска до цього всього:

За програмою народнього комісаріяту освіти УССР в 8-ій, 9-тій та 10-тій клясах середніх шкіл треба вести літературне читання окремих зразків клясичної і сучасної української літератури, треба... але ніхто не веде, бо нема й досі підручників до цього.

Колиж придивимося до життя цих „трудящих", то побачимо, що, так, справді, співають вони пісень про „Вождя народів", про „Сталінську конституцію", але співають і старих пісень; що як гриби по дощі ростуть тепер по колгоспах драматичні гуртки, які виставляють не „братерські російські" пєси, не нові совітські, а таки старе, але своє „Мартина Борулю", „Безталанну", „Дай серцеві волю — заведе у неволю", тощо.

НОВІ ПАМЯТНИКИ У ПОЛТАВІ.

Цього року Полтава збагачується на памятники письменникам Короленкові, Іванові Котляревському та Панасові Мирному.

НОВІ КНИЖКИ.

До XX-их роковин червоної армії та військово-морської фльоти державне видавництво України випускає збірник під назвою „Непоборна" з поезіями Тичини, Сосюри, Малишка та інших поетів. Видають книжку Лільїна „Над Збручем" і збірку поезій Рильського „Україна". Надійшли в продаж також книжки „Шлях на Київ" Скляренка і „Присяга вірних" Дмитерка.

Л.

Нова волинська радіовисильня матиме постійні українські авдиції.

Варшава, 8. березня.

В технічних варстатах „Польського Радія" на Мокотові у Варшаві викінчують будову машин та апаратур для нових радіопосилень, що незадовго будуть змонтовані в Барановичах і Луцьку.

Будова луцької радіовисильні триватиме до кінця ц. р. Електричною струєю забезпечуватиме її Ківерці, а надавальна сила її буде 50 кільоватів.

Детекторний простір (цей тип радіоприймача на Волині найпопулярніший) нової радіовисильні обійме цілу Волинь, південне Полісся, на заході частину Холмщини, на південь лінію Рави Руської, Жовкви, Тернополя і Збаража, на сході перейде совітський кордон, себто разом обійме 57.500 кв. кільометрів.

Як довідуємося, програма волинського радія матиме **постійні українські авдиції**, спрямовані в першу чергу проти ворожої пропаганди закордонних стацій.

Побажатиб тільки, щоб спеціяльна комісія П. Р., яка розглядає справу майбутньої волинської радіопрограми, не забула, що українці на Волині — це величезна більшість населення.

Гром.

В обороні Церкви та її Голови.

ЗА МИТРОПОЛИТОМ АНДРЕЄМ СТОЇТЬ ЦІЛИЙ НАРІД.

В Улашківцях та Заболотівці, чортківського повіту, відправили Богослуження в намірені Митрополита Андрея. З цієї нагоди вислано на шпиталь ім. Митр. Шептицького 7.60 зол.

Громадяни обох сіл, зорганізовані в українських товариствах, відбули в домівках читалень „Просвіти" 14-го лютого ц. р. довірочні наради і вислали до Ексц. Митрополита письма, в яких заявляють свою солідарність із всенародним протестом проти виступу посла Войцеховського і стверджують, що і такі виступи і всяка інша ворожа злоба безсильні супроти Авторитету Митрополита Андрея, за яким стоїть цілий український нарід.

ЗАЯВА ГРОМАДЯН ВІКНА.

Українці села Вікно, скалатського повіту, запротестували 27-го лютого ц. р. проти виступу посла Войцеховського у варшавському соймі і вислали до Ексц. Митрополита письмо з заявою віданости та любови. Письмо підписало 664 громадян.

ТАРАС КУЛЬЧИЦЬКИЙ.

В VII-ому виділі.

Я бачив її щоденно, переходячи попри VII-ий виділ магістрату. Стояла сперта на одвірок, опустивши сумні очі вдолину, де блистіла до денного світла вивоскована долівка. Вижидала своєї черги. А побіч неї, тримаючись її витертої спідничини, стояв спокійно малий хлопчик, кидаючи цікаво меткими очима по кімнаті.

Це було таке звичайне тут — під тими дверима, де сотні всяких дітей зі засмученими мамами дожидають своєї черги. Та молода дівчина, що сумна стояла біля одвірка, була якась інша. І тому зацікавила мене.

Мешкала вона в робітничій дільниці, в останніх дверях довгого, понурого подвіря. Кімната її була вузька та незвичайно темна. Вікна тільки що в дверях.

— Темне помешкання маєте, пані Химкова, говорили до неї знайомі.

— Не тільки темне, але і дороге. Десять золотих це гріш. А скажи власникові дому, щоб обнижив то він: „Не подобається вам — випровадіться". Падлюка.

Покивували головами.

— Але, якби не дитина, я не мучилась би. Світ великий — говорила, задумавшись, якби сама до себе.

Струшувала думки, що приємними образами розсідалися в голові та дальше бралась до праці. Починала співати модну пісеньку.

А люди дивувались. Якась чудна та Химкова. Нарікає на життя, а прецінь чоловік її працює та й не зле заробляє, як будівельний наглядач. А як він елегантно вбраний!

— Він мусить не давати їй грошей — говорила влізлива сусідка до неменш цікавої сусідки.

— Напевно! Дивіться, як сам гарно прибраний, а їй не дає навіть тільки, щоб могла добре зїсти. Порядний панок!

Тимчасом переходили дні, наповняючи мале, заболочене подвірячко безупинним гамором.

— Знаєте, Степанова, та вона з ним здається шлюбу не брала. Нині була тут його перша жінка. Ох, як ганьбила його. Сама елегантна, у футрі — говорила сторожиха до своєї сусідки.

— Я так і думала. Певно невірники. Тому в них ні любови, ні згоди. Нема що й дивуватись.

— А він то передше був управителем хвабрики. Добре заробляв. Та через жінку стратив цю посаду.

— Дивіться. Такий мурло і покинув жінку. Як іде, виглядає такий невинний, такий немова, мов найпорядніший. Так то, так — плескала язиком Степанова, поки її не прикликав чоловік, щоб дадила вечерю.

Для Химкової приходили щораз гірші дні. Люди від спліток почали ставитись до неї неприхильно, родичі відцурались її вже давніше, товаришок не мала...

Одне, що її тішило — це Юрчик. Хоча й надбиткує ввесь день, і нераз треба пачнути його, то всеж миліше з ним у цім темнім закутку. І праця йде скоріше і день не тягнеться так довго.

Та лише в хату ввійде Химка і все обертається горониж. І з їжі невдоволений і за непорядок у мешканні виває.

А як тут усе добре зробити молодій ще й не двадцятьлітній дівчині, яка мусить зварити і поприбрати і дитини доглянути?

— Та чейже не розірвусь, Фуфа. Сам бачиш, що не можу дати собі ради. Дитина..

І все зводилося до дитини.

Дитина була завадою в їх житті. Тому Химкова рішила старатись, щоб приняли її до захисту. Там і опіка відповідна і вивчиться дитина чогось. Та до захисту трудно дістатись. Даремно вистоювала щоденно годинами в VII-ому виділі, даремно просила крізь плач начальника, щоб полагодив її прохання.

— Нема місця. Всюди повно. Не можемо нічого порадити — відповідав сухо незворушливий начальник.

Тимчасом Юрчик, якому шкодила невідповідна, вогка кімната, захорував. Віддали його до лічниці.

Тоді дещо розвязались руки Анці Химковій. Вона манікюристка найшла собі місце у стрижія та почала працювати. Заробляла непогано. А до дому приходила лише на ніч. Та Химка не докікав їй.

— Видиш, Анка, тепер нам несогірше. Я заробляю та ти заробиш; можемо свобідніше жити.

— Так, так! Але це лише перехідний час. Дитина не лежатиме вічно в лічниці. А тоді знов як передше — говорила сумно Анка.

Химка не відповідав. Обоє задумались. І хоч не говорили цього голосно, то таки думали про те, якби це було, якби так дитина нараз...

А проте обоє любили Юрчика. Відвідували його часто в лічниці та приносили йому солодощів. Щож порадити, як такі тяжкі часи! Химка не може заробити аж тільки, щоб собі догодити й жінку утримати, ще й виховувати ди-

І ще маленька риска до цього всього:

За програмою народнього комісаріяту освіти УССР в 8-ій, 9-тій та 10-тій клясах середніх шкіл треба вести літературне читання окремих зразків клясичної і сучасної української літератури, треба... але ніхто не веде, бо нема й досі підручників до цього.

Колиж приглянемося до життя цих „трудящих“, то побачимо, що, так, справді, співають вони пісень про „Вождя народів“, про „Сталінську конституцію“, але співають і старих пісень; що як гриби по дощі ростуть тепер по колгоспах драматичні гуртки, які виставляють не „братерські російські“ п'єси, не нові совітські, а таки старе, але своє „Мартина Борулю“, „Безталанну“, „Дай серцеві волю — заведе у неволю“, тощо.

НОВІ ПАМЯТНИКИ У ПОЛТАВІ.

Цього року Полтава збагачується на памятники письменникам Короленкові, Іванові Котляревському та Панасові Мирному.

НОВІ КНИЖКИ.

До ХХ-их роковин червоної армії та військово-морської фльоти державне видавництво України випускає збірник під назвою „Непоборні“ з поезіями Тичини, Сосюри, Малишка та інших поетів. Видають книжку Лільїна „Над Збручем“ і збірку поезій Рильського „Україна“. Надійшли в продаж також книжки „Шлях на Київ“ Скляренка і „Присяга вірних“ Дмитерка.

Л.

Нова волинська радіовисильня матиме постійні українські авдиції.

Варшава, 8. березня.

В технічних варстатах „Польського Радія“ на Мокотові у Варшаві викінчують будову машин та апаратур для нових радіопосилень, що незадовго будуть змонтовані в Барановичах і Луцьку.

Будова луцької радіовисильні триватиме до кінця ц. р. Електричною струєю забезпечуватимуть її Ківерці, а надавальна сила її буде 50 кільоватів.

Детекторний простір (цей тип радіоприймача на Волині найпопулярніший) нової радіовисильні обійме цілу Волинь, південне Полісся, на заході частину Холмщини, на південь лінію Рави Руської, Жовкви, Тернополя і Збаража, на сході перейде совітський кордон, себто разом обійме 57.500 кв. кільометрів.

Як довідуємося, програма волинського радія матиме **постійні українські авдиції**, спрямовані в першу чергу проти ворожої пропаганди закордонних стацій.

Побажатиб тільки, щоб спеціяльна комісія П. Р., яка розглядає справу майбутньої волинської радіопрограми, не забула, що українці на Волині — це величезна більшість населення.

Гром.

В обороні Церкви та її Голови.

ЗА МИТРОПОЛИТОМ АНДРЕЄМ СТОЇТЬ ЦІЛИЙ НАРІД.

В Улашківцях та Заболотівці, чортківського повіту, відправили Богослуження в наміренні Митрополита Андрея. З цієї нагоди вислано на шпиталь ім. Митр. Шептицького 7.60 зол.

Громадяни обох сіл, зорганізовані в українських товариствах, відбули в домівках читалень „Просвіти“ 14-го лютого ц. р. довірочні наради і вислали до Екси. Митрополита письма, в яких заявляють свою солідарність із всенародним протестом проти виступу посла Войцеховського і стверджують, що і такі виступи і всяка інша ворожа злоба безсильні супроти Авторитету Митрополита Андрея, за яким стоїть цілий український нарід.

ЗАЯВА ГРОМАДЯН ВІКНА.

Українці села Вікно, скалатського повіту, запротестували 27-го лютого ц. р. проти виступу посла Войцеховського у варшавському соймі і вислали до Екси. Митрополита письмо з заявою відданости та любови. Письмо підписало 664 громадян.

ТАРАС КУЛЬЧИЦЬКИЙ.

В VII-ому виділі.

Я бачив її щоденно, переходячи попри VII-ий виділ маґістрату. Стояла сперта на одвірок, опустивши сумні очі вдолину, де блистіла до денного світла вивоскована долівка. Вижидала своєї черги. А побіч неї, тримаючись її витертої спідничини, стояв спокійно малий хлопчик, кидаючи цікаво меткими очима по кімнаті.

Це було таке звичайне тут — під тими дверима, де сотні всяких дітей зі засмученими мамами дожидають своєї черги. Та молода дівчина, що сумна стояла біля одвірка, була якась інша. І тому зацікавила мене.

Мешкала вона в робітничій дільниці, в останніх дверях довгого, понурого подвіря. Кімната її була вузька та незвичайно темна. Вікна тільки що в дверях.

— Темне помешкання маєте, пані Химкова, говорили до неї знайомі.

— Не тільки темне, але і дороге. Десять злотих це гріш. А скажи власникові дому, щоб обнизив то він: „Не подобається вам — випровадіться“. Падлюка.

Покивували головами.

— Але, якби не дитина, я не мучилась би. Світ великий — говорила, задумавшись, якби сама до себе.

Струшувала думки, що приємними образами вкладалися в голові та дальше бралась до праці. Починала співати модну пісеньку.

А люди дивувались. Якась чудна та Химкова. Нарікає на життя, а прецінь чоловік її працює та й не зле заробляє, як будівельний наглядач. А ще він елеґантно вбраний!

— Він мусить не давати їй грошей — говорила влізлива сусідка до неменш цікавої сусідки.

— Напевно! Дивіться, як сам гарно прибраний, а їй не дає навіть тільки, щоб могла добре зїсти. Порядний панок!

Тимчасом переходили дні, наповняючи мале, заболочене подвірячко безупинним гамором.

— Знаєте, Степанова, та вона з ним злюбиться шлюбу не брала. Нині була тут його перша жінка. Ох, як ганьбила його. Сама елеґантна, у футрі — говорила сторожиха до своєї сусідки.

— Я так і думала. Певно невірники. Тому в них ні любови, ні згоди. Нема що й дивуватись.

— А він то передше був управителем хвабрики. Добре заробляв. Та через жінку стратив цю посаду.

— Дивіться. Такий мурло і покинув жінку. Як іде, виглядає такий невинний, такий немова, мов найпорядніший. Так то, так — плескала язиком Степанова, поки її не прикликав чоловік, щоб ладила вечерю.

Для Химкової приходили щораз гірші дні. Люди від сплітон почали ставитись до неї неприхильно, родичі відцурались її вже давніше, товаришок не мала...

Одне, що її тішило — це Юрчик. Хоча й набиткує ввесь день, і нераз треба пантрувати його, то всеж миліше з ним у цім темнім закутку. І праця йде скоріше і день не тягнеться так довго.

Та лише в хату ввійде Химка і все обертається горониж. І з їжі невдоволений і за непорядок у мешканні вилає.

А як тут усе добре зробити молодій ще й не дванятьлітній дівчині, яка мусить зварити і попрятати і дитини доглянути?

— Та чейже не розірвусь, Фуфа. Сам бачиш, що не можу дати собі ради. Дитина...

І все зводилося до дитини.

Дитина була завадою в їх житті. Тому Химкова рішила старатись, щоб приняли її до захисту. Там і опіка відповідна і вивчиться дитина чогось. Та до захисту трудно дістатись. Даремно вистоювала щоденно годинами в VII-ому виділі, даремно просила крізь плач начальника, щоб полагодив її прохання.

— Нема місця. Всюди повно. Не можемо нічого порадити — відповідав сухо незворушливий начальник.

Тимчасом Юрчик, якому шкодила невідповідна, вогка кімната, захорував. Віддали його до лічниці.

Тоді дещо розвязались руки Анці Химковій. Вона манікіристка найшла собі місце у стрижія та почала працювати. Заробляла непогано. А до дому приходила лише на ніч. Та Химка не дорікав їй.

— Видиш, Анка, тепер нам несогірше. Я зароблю та ти заробиш; можемо свобідніше жити.

— Так, так! Але це лише перехідний час. Дитина не лежатиме вічно в лічниці. А тоді знов як передше — говорила сумно Анка.

Химка не відповідав. Обоє задумались. І хоч не говорили цього голосно, то таки думали про те, якби не було, якби так дитина нараз...

А проте обоє любили Юрчика. Відвідували його часто в лічниці та приносили йому солодощів. Щож порадити, як такі тяжкі часи! Химка не може заробити аж тільки, щоб собі догодити й жінку утримати, ще й виховувати ди-

Останній епіґон байронізму.

(ҐАБРІЕЛЕ Д'АНУНЦІО)

Рік 1915-тий — весна.

Австрійський уряд робить, що зможе, щоб затримати другого члена потрійного союзу, Італію, при невтральности, а тодішний італійський премієр Джіолітті, великий австрофіл, відбиває по геройськи від парляменту бурунн інтервенціонізму. Емісар нашого „Союзу визволення України" в Римі, таксамо емісар посла М. Василька присилають все песимістичні вісти з італійського вулькану, та покищо урядова преса, яку наша організація дістає у вирізках, не дає приводу до повного песимізму. Та приходить місяць травень і „Корієре делл Сера" приносить текст велитенської, вогненної промови Д'Анунція у Кварто, де поет взиває нарід до війни з Австрією, щоб врешті змити пляму „Італії іреденти", зєднати останки італійської землі з материком. За цим маємо тріюмфальний вихід поета на Капітоль, при супроводі боєвих фанфар. Центральні держави, з першу чергу Австрія, мають іще один боєвий фронт.

Скільки театральности на перший погляд, було в тому діянні Д'Анунція! Виніжнілий поет жіночих будуарів, співець рафінованої еротичної змисловости, а з другого боку парнасист і ентузіястичний звеличник естетизму життя, „arbiter elegantiarum" — і боєві сурми... Хто тоді не насміхався з Д'Анунція і короля, якого він просто зневолив до війни, скільки то карикатур на „ґротескових войовників" ми тоді не оглядали!

А потім прийшли славні „метеорольоґічні звідомлення" ґенералісіма Кадорни з боєвого фронту і вияви спочуття для Італії, якій загрожувала смерть.

І хто був би догадався, що колись прийде Пієва і цілковита перемога Д'Анунція, та що довгий час італійці будуть паношитися у Відні? Хто не пророчив, що Д'Анунція юрба в Римі скине з Тарпейської скелі, або зготовить йому долю колишнього народнього трибуна Колі ді Рієнці, якого саджею вимащена статуя стоїть на Капітолю?

Та нам довелося ще раз пересвідчитися, що захоплення святою справою доконує чуда. Та самого захоплення мало. Треба додати до нього привабливий приклад. Д'Анунціо обєднав це і те. Він від перших днів війни пішов укупі з військом на бій. І то вибрав найнебезпечнішу форму бою, війну в повітрі.

Читайте його твір „Ноттурно", читайте опис одчаю цього колишнього любимця жіночих будуарів, коли він впевнився, що йому загрожує втрата ока, яке він приніс на жертву рідній Італії!

І хто тепер насмілився глузувати собі з актора, автора такого твору, як „Насолода"? Те, що великий Джосуе Кардуччі вимріяв великий Д'Анунціо здійснював. Останній епіґон байронізму, романтик, який свою мрію умів перемінити в діло. І умів виждати, аж мрія справді втілиться в дійсність.

Та тут не кінчиться роля Д'Анунція.

Коли уряд, бачучи виснаженість народу, не має сили довести подвиг до краю, протиставлячи свою волю волі Антанти, яка не мала охоти вкслід заплатити свому союзникові за його надлюдські зусилля, Д'Анунціо діє на власну руку. Він ще раз приймає на себе ролю романтика у стилі Байрона, творить свою армію „ардітів" і займає Фіюме та Дальмацію, творить свою „Фіюманську Республику". Протиставляє свій романтизм волі італійського уряду і всесильної „Ради амбасадорів". І виграє. Дає Італії нові територіяльні здобутки, а саме відходить на бік, замикається у своїй тихій віллі над озером Гарда, де вмирає як тріюмфатор, у свідомости, що його імя запише історія Італії поруч імени Ґарібальдія.

Для нас, українців, постать Д'Анунція цінна не тільки з огляду на цей воєнний порив. Нам годиться при цій нагоді нагадати, що імя Д'Анунція могло записатися також в історії нашої визвольної боротьби. А чому воно не сталося, цьому виною є мабуть наша нездарність.

В 1920-му р. на весну з Фіюме приїхав до Риму один зі старшин Д'Анунція і запропонував мені, як представникові уряду У. Н. Р. допомогу Д'Анунція, який боячися, щоби безділля його війська не спричинило занепаду його боєздатности мав охоту від сторони Чорного Моря заатакувати большевиків, дати роботу рукам „ардітів". (Участь Байрона у визвольній боротьбі греків). Ішло тільки про порозуміння з українським урядом і його згоду.

Та даремно я тоді їздив з Риму до Відня і звідси через декого з членів уряду, що вже перебував у Тарнові, закликав до акції в цьому напрямі. В Тарнові нагадали собі Д'Анунція десь аж по році, тоді, як він уже був без армії і спочивав у Ґардоне.

Так і не довелося великому романтикові вплести ще один листок, листок із запашних степів України, у вінок своєї слави.

А шкода! П. Карманський.

тину. Анка ще молода і від забави не відмовилась би. А як давно не була вона в кіні!

Вечорі були погідні, так і манили жити. Химки ходили одного вечора до кіна, іншого до театру чи на прохід.

А під неділю вибрались навіть на забаву. Та цей свобідний час тривав не довго. Дитина видоровіла та прислали її назад до дому. Химкова мусіла покинути працю, та поратися коло дитини.

— І що буде з Юрчиком? Чи не можна взагалі примістити його денебудь у захисті? — скаже одного вечора Химка.

— Бачиш, що не можна. Ходжу до маґістрату і надармо. Якби сирота, то скоріше, а так...

— Ти там не кажи, що маєш чоловіка. Ось бідна дівчина, впала жертвою, а тепер ніде пристановища, ні звідки помочі. Та мусять чейже зглянутись.

— Спробую.

Та це нінащо здалось. Прийшла контроля, побачила, що дитина ще мешкає під дахом і має свою-таку опіку, та залишила її дома.

— І кажіть, пані Степанова, що мені робити — жалілась Анка до сусідки. Дитини не хочуть приняти, „він" мені докучає. Що мені робити?

— Так, так. Бідному завше вітер у вочі. Де то таким, як ми, правди знаходити. Гинь, чоловіче, коли ти бідний!

— А можеб ви, пані Химкова, дали дитину до родичів. Їм не-зле ведеться — радила зїдливо сусідка.

— Шкода й мови. Ще мама... можеб що помогла. Та батько не хоче мене й знати. „Не хотіла мене слухати, має — говорить — нехай само радить собі, як і тоді" — говорила крізь сльози Анка.

(Докінчення буде).

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 44. Четвер, 8. березня (25. лютого) 1888.

„ТЕПЕРІШНЄ ПОЛОЖЕННЯ В ЕВРОПІ"

У передовій статті під цим наголовком „Діло" писало:

„Дивлючись оком спокійного глядача на все те, що діється нині в Европі, мимовolі приходимо до висновку, що тепер відбувається між народами Европи той процес, котрого наслідком може бути якась нова переміна під політичним, економічним та культурним оглядом. Куди не глянемо — всюди боротьба. Тут бориться нарід за своє істнування, там ведеться боротьба за політичну перевагу, деінде видно боротьбу релігійних принципів з фільософічними, а в цілій майже Европі йде завзята соціяльна й економічна боротьба. Словом сказати, всюди спінний загальний розстрій, що вкінці мусить довести до такого стану річей, якого остаточним наслідком може бути тільки переміна теперішних відносин, бо тільки тоді уступить все те, що сьогодні є підставою загального розстрою. Відома річ, що не можна наперед означити, коли має настати така зміна, але що йде до цього, це чує кожний, що слідкує за розвитком людськости так само, як той, що привик слідкувати за змінами в природі. Що ми переживаємо тепер критичну пору в розвитку народів Европи, не дається заперечити".

„ЦЕ ЗНАЧИТЬ: ОБМАНЮВАТИ СЕБЕ І ДРУГИХ"

Петербурський польський часопис „Край" виступив при одній нагоді проти тих галицьких поляків, які думали розвязати українську проблему засадою „генте рутенус, націоне польонус". Цей виступ дуже не подобався „Дзєннікові Польському", який писав:

„Справді сором, що знайшовся польський часопис, який називає „дикою" програму, згідно з якою русин, що любить і плекає свою народність, не повинен забути, що його історично і силою фактів лучить з поляком".

На це „Край" відповів:

„Оце раз полємічне крутарство! Наш дописувач протестував проти маскарадної політики, яка казала називати „правдивими русинами" тих, що як Зиблиневич, Добжанський, Костецький не мали з Русю, крім роду, нічого спільного: по руськи не писали, по руськи не думали, не брали жодної участи в руському житті, і яких ніякий русин не признавав за своїх. Думати, що цією дорогою і при допомозі такої тактики дається полагодити справу буття й будуччини 2 і пів міліонового народу (руського в Галичині), — це значить: обманювати себе і других..."

В. ШАНОВНИХ АВТОРІВ І ДОПИСУВАЧІВ просимо завжди памятати, що рукописи треба писати тільки на одній сторінці, чітко і виразно, залишати між рядками відступ (т. зв. інтерлінію) і вживати паперу, на якому чорнило не заливає. Рукописи, що не відповідають цим вимогам, Редакція може використати тільки з трудом.

З життя української кольонії в Шангаю.

ЖАЛІБНА АКАДЕМІЯ В РОКОВИНИ БАЗАРУ.

Військові події в околицях Шангаю і в самому місті не могли не відбитись і на житті та праці шангайської „Української Громади". Громада не могла, як це робила до цього часу, відсвяткувати роковин смерти гетьмана Івана Мазепи, що припадають на день 2-го вересня, бо у звязку з воєнним станом були заборонені всякі сходини. Управа Громади відбула тільки у ці роковини урочисте засідання.

Як тільки воєнні операції відсунулися від Шангаю, „Українська Громада" у дні 22-го листопада 1937 р. гідно вшанувала жалібною академією память 359 лицарів, що згинули геройською смертю під Базаром. Академію, на якій зібралося численне громадянство, відкрив промовою голова Громади М. Квашенко. Секретар Громади І. Г. Сніжний змалював у рефераті часи наших визвольних змагань під проводом Головного Отамана Симона Петлюри. Після того голова М. Квашенко говорив про часи Мазепи та Петлюри, порівнював еміґрації, що прийшли після виступів їх обох та підкреслював подібність метод тодішньої і теперішньої Москви в боротьбі з українським визвольним рухом.

УКРАЇНЦІ НА ЗАРОБІТКАХ.

Наприкінці місяця серпня минулого року японська армія окупувала північну частину міжнародньої дільниці Шангаю. Кілька тижнів цю дільницю бомбардували з повітря та моря, внаслідок чого багато будинків перемінилося в румовища. Колиж фронт від перших днів вересня посунувся далі, до цієї частини міжнародньої дільниці не було доступу, бо там були розташувалися відділи японської армії. Це дуже шкодило торговлі, бо саме в цій частині міжнародньої дільниці містяться склади [illegible] краму, який з усіх частин світу імпортують до Шангаю. Тому дипльоматичні представники [illegible]ких держав, як Англія, Німеччина, Злучені Держави, Франція та інші зверталися до японських чинників, щоб вони дали змогу фірмам вивезти товар зі складів. Японське командування дало на це свою згоду, але під умовою, що при вивозі товарів будуть заняті тільки европейці; китайці, навіть як шофери чи робітники не мали права вступу до цієї дільниці.

Ясно, що в такому положенні фірми набували робітників з емігрантів. Тому, що не було конкуренції платня робітників, як на місцеві відносини, була досить висока, бо [illegible] місцевих долярів, тобто півтора американського доляра. При цій праці знайшло заробіток майже три четвертини української кольонії в Шангаю. Якийсь час була навіть українська „артіль", щоправда незвязана ніякою організаційною умовою, але з тенденцією відокремлення від москалів. Це вдалося українцям особливо в місяцях жовтні та листопаді, коли [illegible] землякам удалося дістати роботу у двох більших німецьких фірмах. Треба відмітити [illegible]чайний лад та здисциплінованість української групи, особливож те, що всі робітники вживали постійно української мови, яку мусіли розуміти й ті москалі, що їх через брак своїх [illegible]велося брати до роботи.

Це безумовно відрадне явище, [illegible] національна свідомість наших емігрантів [illegible]но відокремлюються від москалів [illegible] своєї рідної мови, та ладом, здисциплінованістю та культурною поведінкою (серед [illegible]ських робітників не чути було [illegible]ських лайок) приносять на чужині [illegible] їнському імені.

З природи і життя.

Сьогоднішнє покоління.

Вже від 20 літ лікарі з краю і чужини помітили, що пересічний ріст і вага шкільних дітей збільшилися в подивугідний спосіб. Досліди переведені в Ляйпцігу на дітях, що кінчають вселюдну школу, виказали, що ріжниця між ростом і вагою передвоєнних дітей і сьогоднішніх доходить у хлопців пересічно до 8,9 цм. і 8 кг., а в дівчат до 11,6 цм. і 11 кг.

Зміни в розвою полягають тут не тільки на збільшенні росту й ваги, але також на глибших перемінах самого ходу розвою молоді. Ростом, вагою, тілесною зрілістю (поява періоду в дівчат), діти, що тепер кінчають вселюдні школи, відповідають в порівнанні з передвоєнними часами дітям на півтора до двох років старшим.

Численні помічення вказують також, що значний відсоток сьогоднішніх дітей зачинає самостійно ходити вже перед кінцем першого року життя, що давніше було доволі рідким явищем. Також перше та друге виколювання зубів відбувається в нинішнього покоління значно вчасніше; сталі зуби виростають тепер пересічно на пів року скоріше, ніж у передвоєнних дітей. Також мутація голосу відбувається вже в молодших дітей. Далі, діти, що вступають до народньої школи вчасніше умово розвиваються.

Причини скорішого розвою.

Лікар Кох з Ляйпцігу застановляючися над причинами цього характеристичного явища, вказує приспішення тілесно-умового розвою дітей з нинішніх часів з більшою кількістю вітамін в їжі сьогоднішніх дітей. Давніша пожива була, правда, достатня щодо числа кальорій (себто віджививчих одиниць), але мала замало вітамін, головно зростової вітаміни Д (як також А). Тимто давніше бувало так багато випадків легкої, а то й тяжкої кривухи (рахітіс, англійська хороба дітей).

В останніх 25 літах кількість тої дитячої хороби значно зменшилася, до того ступня, що навіть у клініках рідко оглядають тепер випадки тяжкої кривухи. Так нпр. скривлення хребетного стовпа, яке давніше так часто обсервували шкільні лікарі. Навіть лекші форми скривлення хребетного стовпа або скривлення долішніх кінчин тепер доволі рідкі.

Лікарі думають, що ця поправа здоровля і рідкість кривухи в сьогоднішніх дітей є наслідком того, що нинішні діти їдять більше вітаміни Д. Все одно, чи вони їдять її в городовині, всяких молошних перетворах, трані чи штучних препаратах тої вітаміни. Врешті нинішня дітвора і молодь перебуває більше на сонці, що є наслідком великого розвитку спортів.

Досліди стверджують також, що вітаміна Д повстає просто в людській шкірі під впливом соняшних промінів.

Сама вітаміна Д повстає з товщеватого тіла т. зв. ергостерини (яка є і в шкірі людини) — насвітленої позафіолетними промінями, яких так багато у соняшних промінях.

До того цілющого діяння віт. Д причиняється вплив віт. А, якої багато в деяких овочах нпр. помідорах; вона має теж додатній вплив на скорший ріст і збільшення ваги доросту.

У звязку з цим явищем виринає питання, чи збільшення росту і ваги дітей є додатнім явищем для життя нинішнього покоління. Це покаже щойно їх дальше життя.

Голуби на службі людини.

При всьому великому розвитку комунікаційних засобів і способів порозуміння на віддаль як телефон, телеграф без дроту, радіо і т. д. людина користується ще й нині голубами до скорої передачі вісток. Людина використовує тут той інстинкт голуба, який так подивляємо, а саме, що голуб навіть з великої віддалі вертається до свого голубника, находячи в подивугідний спосіб дорогу до нього.

При тому голуби є дуже скорим посередником для передачі всяких вісток, як про це свідчить такий приклад.

Недавно прибув до Ню-Йорку з Европи великий пасажирський корабель, де було кілька славних осіб. Ледви корабель причалив до пристани, на поміст вдерлися хлопчаки-розносщики часописів і розпродували найновіше число місцевого щоденника, де були поміщені м. ін. фотографічні знимки кількох визначних пасажирів корабля, зроблені на тім кораблі. Це сталося в той спосіб, що кліші знимок переслали з корабля до бюр редакції голубом, який прибув там скорше перед кораблем.

Голуби в Японії.

Спеціяльно багато вживають тепер голубів в Японії, і то поголовно на службі японської преси.

Японія займає щодо числа голубів перше місце у світі. З 80.000 витресованих голубів 10.000 є на службі війська, решта служить поліції, пресі, рибалкам, годівникам перел, сільським лікарям та іншим аматорам. Головно японська преса користується голубами; ось нпр. одна лише редакція „Токіо Асагі Шімбун" має 300 почтових голубів.

Голуб у господарстві.

Велику прислугу віддають почтові голуби рибалкам. Вони забирають голубів зі собою, щоб при їх помочі повідомити товаришів на березі чи натрапили на лави риб, коли повертають і який везуть вантаж.

Багато рибалок, що пливуть суднами, на яких нема радієвої стації, завдячує свій рятунок голубам, що стають тоді єдиною сполукою з берегом.

Голуби служать теж японським лікарям. У деяких сільських округах, де нема телефонів, лікарі виїзджаючи на обїзд хворих, забирають зі собою кіш з голубами, і по кожній візиті відсилають голуба з прикріпленою до ніжки рецептою до дому, щоби хорому скоро виготовили в аптиці лікарство.

До яких незвичайних цілей вживають часом голубів, вказує факт, що в деяких сторонах Японії вживають їх до транспорту... звіринної сперми. Коли нпр. селянин хоче спарувати свою корову чи кобилу з расовим бугаєм чи конем, вибирається до годівельної ферми і звідсіля висилає потрібну сперму в рурці, прикріпленій до ніжки чи хребта голуба.

Голуби-поліціянти.

Голуби служать також поліції. Ось нпр. вязниця у Фучу вимінює з прокуратурою в Токіо всякі урядові акти при помочі голубів. Також нпр. підчас погоні поліції за злочинцями, коли поліціянт не має часу, щоб зупинити авто і підійти до телефону, поліціянти випускають з авта в повному гоні голуби, що летять до поліційного уряду.

Тресура голубів.

Голуби вже по 7 місячній тресурі стають здатні до переношення посилок. Голуби доживають до 20 років, одначе звичайно їх відтягають зі служби вже по 8 роках служби. Добре витресовані голуби можуть летіти і вночі. Найдовшою трасою почтового голуба в Японії була віддаль між Мурорау—Токіо довга на 800 км. Інший голуб перелетів трасу Гахійо—Токіо (290 км.) в часі 390 мінут.

Доказом великої справности почтових голубів були японські маневри в 1934. р., підчас яких випущено 1290 голубів з фотографічними клішами і поєдними комунікатами. Серед довгої темряви тільки 150 голубів не вернулося, головно від перетоми і через яструбів, що є найбільшими ворогами почтових голубів.

Крім згаданих випадків, вживають ще голубів до переношення нпр. знимок з полудневих мячевих змагань. В той спосіб знимки доходять до редакції скоріше, ніж навіть самоходом, бо підчас повільного руху самоходів у великім місті. Спеціяльні змагання між самоходом і голубом виграв голуб, що прийшов до мети на 30 сек. скорше ніж авто. Голуб переносить пересилку двояким способом: або причіплюють йому лист до ніжки або вміщують її на хребті. Останім способом можна переслати голубом навіть фільмові кліші знимок розміром 9×12 цм.

З таємниць нашої землі.

Сагара буде все пустинею. До такого висновку прийшов англійський учений Стеббінг. Він каже, що давно на Сагарі мешкали люди і застановляється над причинами її заміни в пустиню. Він каже, що Сагара не повстала через некорисні клімативні переміни; причиною повстання пустинь малиб бути війни, пожежі і погана господарка людини. По винищенні лісів повстали хащі, а ті зужито як пасовиська. Міліони звірят випасаючись знищили рослинність і вкінці залишилася гола пустиня. Поверхня Сагари сьогодні така знищена, що, як каже Стеббінг, колиб навіть прийшла тепер над Сагару фаза вогкого клімату, то це не оживилоб мертвої пустині.

Пекло на землі.

Американська експедиція нюйорського метеорологічного товариства вернулася з цікавими вислідами своїх розшуків за найгарячішими місцями нашої землі. Експедиція перепроваджувала свої досліди у східно-іранській пустині Лют, де недалеко міста Нафадабад ствердила температуру 58° Ц в тіні. Пустиня окружена горами, високими на 3—4000 м, від яких відбиваються соняшні проміні, через що в пустині ще збільшується спека. Головною причиною такої високої температури є гарячі вітри „шірокко".

Інші такі пекольні гарячі місцевости нашої землі це м. Азізія у Триполісі, де в 1922. р. ствердили подібно високу температуру. Також немосовита горяч панує в Долині Смерти в полудневo-східній Каліфорнії (56,7° Ц), Мурсук в полудн. Триполісі на Сагарі (56,2 Ц°), і поза Уарбля в Альжирі з температурою 53° Ц. Ясно, що ті місця нашої землі не надаються для життя людини, а для білих є просто убійчі.

Два нові мінерали відкрила інша американська експедиція з університету Гарварда в провінції Антофагаста в Чіле. Один, названий на-звою провінції — антофагасцит, є хемічно хльорком міді; цієї сполуки дотепер не знали в природі. Цей мінерал виступає там ніби ніжний зелений мох на скалах. Другий мінерал названо бандилітом в честь провідника експедиції Банді. Мінерал зложений з первнів бору, хльору й міді і виступає в природі як дрібні сині кришталики.

Де колиска альхемії?

Досі думали що початків таємної науки альхемії, що цвила так буйно в середніх віках, треба шукати у старім Єгипті, де мали нею займатися греки.

Тимчасом в останньому часі найшли китайський трактат про альхемію, який написав китайський учений Ко Гунг в 317 р. перед Хр. З нього виходить, що вже в тім часі китайські дослідники займалися питаннями, якими займалися европейські вчені щойно кільканацять віків пізніше, як нпр. пробами кинайти золото і срібло з інших хемічних тіл чи розшуками за еліксіром, який запевнює безсмертність.

Ко Гунг каже, що китайська альхемія в його часах мала вже 600 літ. Цей цікавий альхемічний трактат заперед 2.200 років видала тепер американська Академія Наук і Мистецтв.

ПАЛИТИ ЧИ ХОРОНИТИ ТРУПІВ?

З огляду на запити щодо статті під таким наголовком, яка появилася на цій сторінці, зазначуємо, що ця справа має у нас чисто теоретично-наукове значіння, з огляду на те, що католицька церква палення трупів осуджує і відмовляє своєї участи у таких похоронах. Палять трупів лише у протестантських краях, головно у Скандинавії, Німеччині, Швайцарії, П. Америці, також у Чехословаччині та в інших державах. В Польщі нема ніодної крематорії

З природи і життя.

Сьогоднішнє покоління.

Вже від 20 літ лікарі з краю і чужини помітили, що пересічний ріст і вага шкільних дітей збільшилися в подивугідний спосіб. Досліди переведені в Ляйпцігу на дітях, що кінчають вселюдну школу, виказали, що ріжниця між ростом і вагою передвоєнних дітей і сьогоднішніх доходить у хлопців пересічно до 8,9 цм. і 8 кг., а в дівчат до 11,6 цм. і 11 кг.

Зміни в розвою полягають тут не тільки на збільшенні росту й ваги, але також на глибших перемінах самого ходу розвою молоді. Ростом, вагою, тілесною зрілістю (поява періоду в дівчат), діти, що тепер кінчають вселюдні школи, відповідають в порівнянні з передвоєнними часами дітям на півтора до двох років старшим.

Численні помічення вказують також, що значний відсоток сьогоднішніх дітей зачинає самостійно ходити вже перед кінцем першого року життя, що давніше було доволі рідким явищем. Також перше та друге виколювання зубів відбувається в нинішнього покоління значно вчасніше; сталі зуби виростають тепер пересічно на пів року скоріше, ніж у передвоєнних дітей. Також мутація голосу відбувається вже в молодших дітей. Далі, діти, що вступають до народньої школи вчасніше умово розвиваються.

Причини скорішого розвою.

Лікар Кох з Ляйпцігу застановляючися над причинами цього характеристичного явища, виводить приспішення тілесно-умового розвою дітей з нинішніх часів з більшою кількістю вітамин в їжі сьогоднішніх дітей. Давніша пожива була, правда, достатня щодо числа кальорій (себто віджививчих одиниць), але мала замало вітамін, головно зростової вітаміни Д (як також А). Тимто давніше бувало так багато випадків легкої, а то й тяжкої кривухи (рахітіс, англійська хороба дітей).

В останніх 25 літах кількість тої дитячої хороби значно зменшилася, до того ступня, що навіть у клініках рідко оглядають тепер випадки тяжкої кривухи. Так нпр. скривлення хребетного стовпа, яке давніше так часто обсервували шкільні лікарі. Навіть легші форми скривлення хребетного стовпа або скривлення долішніх кінчин тепер доволі рідкі.

Лікарі думають, що ця поправа здоровля і рідкість кривухи в сьогоднішніх дітей є наслідком того, що нинішні діти їдять більше вітаміни Д. Все одно, чи вони їдять її в городовині, всяких молошних переторах, трані чи штучних препаратах тої вітаміни. Врешті нинішня дітвора і молодь перебуває більше на сонці, що є наслідком великого розвитку спортів.

Досліди стверджують також, що вітаміна Д повстає просто в людській шкірі під впливом соняшних промінів.

Сама вітаміна Д повстає з товщеватого тіла т. зв. ергостерини (яка є і в шкірі людини) — насвітленої позафіолетними промінями, яких так багато у соняшних промінях.

До того цілющого діяння віт. Д причиняється вплив віт. А, якої багато в деяких овочах нпр. помідорах; вона має теж додатній вплив на скорший ріст і збільшення ваги дорости.

У звязку з цим явищем виринає питання, чи збільшення росту і ваги дітей є додатнім явищем для життя нинішнього покоління. Це покаже щойно їх дальше життя.

Голуби на службі людини.

При всьому великому розвитку комунікаційних засобів і способів порозуміння на віддаль як телефон, телеграф без дроту, радіо і т. д. людина користується ще й нині голубами до скорої передачі вісток. Людина використовує тут той інстинкт голуба, який так подивляємо, а саме, що голуб навіть з великої віддалі вертається до свого голубника, находячи в подивугідний спосіб дорогу до нього.

При тому голуби є дуже скорим посередником для передачі всяких вісток, як про це свідчить такий приклад.

Недавно прибув до Ню-Йорку з Европи великий пасажирський корабель, де було кілька славних осіб. Ледви корабель причалив до пристані, на поміст вдерлися хлопчаки-розносчики часописів і розпродували найновіше число місцевого щоденника, де були поміщені м. ін. фотографічні знимки кількох визначних пасажирів корабля, зроблені на тім кораблі. Це сталося в той спосіб, що кліші знимок переслали з корабля до бюр редакції голубом, який прибув там скоро перед кораблем.

Голуби в Японії.

Спеціяльно багато вживають тепер голубів в Японії, і то поголовно на службі японської преси.

Японія займає щодо числа голубів перше місце у світі. З 80.000 витресованих голубів 50.000 є на службі війська, решта служить поліції, пресі, рибалкам, годівникам перел, сільським лікарям та іншим аматорам. Головно японська преса користується голубами; ось нпр. одна лише редакція „Токіо Асагі Шімбун“ має 300 почтових голубів.

Голуб у господарстві.

Велику прислугу віддають почтові голуби рибалкам. Вони забирають голубів зі собою, щоб при їх помочі повідомити товаришів на березі, чи натрапили на лави риб, коли повернуться і який везуть вантаж.

Багато рибалок, що пливуть суднами, на яких нема радієвої стації, завдячує свій рятунок голубам, що стають тоді єдиною сполукою з берегом.

Голуби служать теж японським лікарям. У деяких сільських округах, де нема телефонів, лікарі виїзджаючи на обізд хворих, забирають зі собою кіш з голубами, і по кожній візиті відсилають голуба з прикріпленою до ніжки рецептою до дому, щоби хорому скоро виготовили в аптиці лікарство.

До яких незвичайних цілей вживають часом голубів, вказує факт, що в деяких сторонах Японії вживають їх до транспорту... звіринної сперми. Коли нпр. селянин хоче спарувати свою корову чи кобилу з расовим бугаєм чи конем, вибирається до годівельної ферми і звідсіля висилає потрібну сперму в рурці, прикріпленій до ніжки чи хребта голуба.

Голуби-поліціянти.

Голуби служать також поліції. Ось нпр. вязниця у Фучу вимінює з прокуратурою в Токіо всякі урядові акти при помочі голубів. Також нпр. підчас погоні поліції за злочинцями, коли поліціянт не має часу, щоб зупинити авто і підійти до телефону, поліціянти випускають з авта в повному гоні голуби, що летять до поліційного уряду.

Тресура голубів.

Голуби вже по 7 місячній тресурі стають здатні до переношення посилок. Голуби доживають до 20 років, однак звичайно їх відтягають зі служби вже по 8 роках служби. Добре витресовані голуби можуть летіти і вночі. Найдовшою трасою почтового голуба в Японії була віддаль між Мурорау—Токіо довга на 800 км. Інший голуб перелетів трасу Гахійо—Токіо (290 км.) в часі 390 мінут.

Доказом великої справности почтових голубів були японські маневри в 1934. р., підчас яких випущено 1290 голубів з фотографічними клішами і пресовими комунікатами. Серед дощу і темряви тільки 150 голубів не вернулося, головно від перевтоми і через яструбів, що є найбільшими ворогами почтових голубів.

Крім згаданих випадків, вживають ще голубів до переношення нпр. знимок з полудневих мячевих змагань. В той спосіб знимки доходять до редакцій скоріше, ніж навіть самоходом, бо підчас повільного руху самоходів у великім місті. Спеціяльні змагання між самоходом і голубом виграв голуб, що прийшов до мети на 30 сек. скоріше ніж авто. Голуб переносить пересилку двояким способом: або причіпляють йому лист до ніжки або вміщують її на хребті. Останнім способом можна переслати голубом навіть фільмові кліші знимок розміром 9×12 цм.

—o—

З таємниць нашої землі.

Сагара буде все пустинею. До такого висновку прийшов англійський учений Стеббінг. Він каже, що давно на Сагарі мешкали люди і застановляється над причинами її заміни в пустиню. Він каже, що Сагара не повстала через некорисні кліматичні переміни; причиною повстання пустині малиб бути війни, пожежі і погана господарка людини. По винищенні лісів повстали хащі, а ті зужито як пасовиська. Міліони звірят випасаючись знищили рослинність і вкінці залишилася гола пустиня. Поверхня Сагари сьогодні така знищена, що, як каже Стеббінг, колиб навіть прийшла тепер над Сагару фаза вогкого клімату, то це не оживилоб мертвої пустині.

Пекло на землі.

Американська експедиція нюйорського метеорольогічного товариства вернулася з цікавими вислідами своїх розшуків за найгарячішими місцями нашої землі. Експедиція перепроваджувала свої досліди у східно-іранській пустині Лют, де недалеко міста Нафадабад ствердила температуру 58° Ц в тіні. Пустиня окружена горами, високими на 3—4000 м, від яких відбиваються соняшні проміні, через що в пустині ще збільшується спека. Головною причиною такої високої температури є гарячі вітри „широкко“.

Інші такі пекольні гарячі місцевости нашої землі це м. Азізія у Триполісі, де в 1922. р. ствердили подібно високу температуру. Також несамовита горяч панує в Долині Смерти в полудневo-східній Каліфорнії (56,7° Ц), Мурсук в полудн. Триполісі на Сагарі (56,2 Ц°), і поза Уарбля в Альжирі з температурою 53° Ц. Ясно, що ті місця нашої землі не надаються для життя людини, а для білих є просто убийчі.

Два нові мінерали відкрила наша американська експедиція з университету Гарварда в провінції Антофагаста в Чіле. Один, названий назвою провінції — антофагасит, є хемічно хльорком міді; цієї сполуки дотепер не знали в природі. Цей мінерал виступає там ніби ніжний зелений мох на скалах. Другий мінерал названо бандилітом в честь провідника експедиції Бандія. Мінерал зложений з первнів бору, хльору й міді і виступає в природі як дрібні сині кришталики.

Де колиска альхемії?

Досі думали що початків таємної науки альхемії, що цвила так буйно в середніх віках, треба шукати у старім Єгипті, де мали нею займатися греки.

Тимчасом в останньому часі найшли китайський трактат про альхемію, який написав китайський учений Ко Гунг в 317 р. перед Хр. З нього виходить, що вже в тім часі китайські дослідники займалися питаннями, якими займалися европейські вчені щойно кільканацять віків пізніше, як нпр. пробами винайти золото і срібло з інших хемічних тіл чи розшуками за еліксіром, який запевнює безсмертність.

Ко Гунг каже, що китайська альхемія в його часах мала вже 600 літ. Цей цікавий альхемічний трактат зперед 2.200 років видала тепер американська Академія Наук і Мистецтв.

—o—

ПАЛИТИ ЧИ ХОРОНИТИ ТРУПІВ?

З огляду на запити щодо статті під таким наголовком, яка появилася на цій сторінці, зазначуємо, що ця справа має у нас чисто теоретично-наукове значіння, з огляду на те, що католицька церква палення трупів осуджує і відмовляє своєї участи у таких похоронах. Палять трупів лише у протестантських краях, головно у Скандинавії, Німеччині, Швайцарії, П. Америці, також у Чехословаччині та в інших державах. В Польщі нема ніодної крематорії

Сторінка без політики.

Несамовита пригода африканської ночі.

„Святий крокодиль“ — пострах джунглі

Африка є для европейців все ще не лиш тереном кольонізаційних апетитів, але краєм різних несамовитих загадок і таємниць. Одну з таких пригод пережив англійський старшина В. Рігбі. Опис своєї пригоди подав він у пресі й вона не менше цікава, як найбільш сенсаційна фільма чи повість.

Експедиція отамана Рігбі мандрувала вже кілька тижнів по середній Уганді. Одного соняшного дня експедиція прийшла над беріг озера Альберта. Туземці залишилися із клунками експедиції трохи позаду. На переді експедиції ішов лиш майор Рігбі зі своїм слугою, який ніс його ловецький кріс та інші підручні причандали.

Раптом Рігбі пристанув і задивився немов заворожений у блискучі води озера. У воді плив велитенський крокодиль, який у роззявленій пащеці тримав чоловіка.

— Бестія схопила якогось туземця — була перша думка Рігбі і він крикнув голосно на слугу:

— Швидко, дай мені кріс!

В тому самому менті трапилося щось неймовірного. Крокодиль випустив раптом мурина з пащеки й пустив його свобідно. Мурин постояв хвилинку у воді, відтак віддалився від крокодиля й почав йти до берега. Вода була в тому місці вже така плитка, що він не потребував зовсім плисти.

Шатро під селом.

Рігбі все ще стояв счудований без слова на березі. Чоловік, який чудом, здавалося, вийшов ціло з пащі крокодиля, приступив до майора і вибухнув цілою лявіною слів. Одначе не були це слова вдячности й подяки, лиш найбільше лайливі і найнечемніші, на які лиш може мурин здобутися у відношенні до англійського старшини.

— Ти зневажив божество — заявив чорномазий. — Воно дуже озлобилося твоїм криком і ми мусимо тепер подбати про те, щоб його якимсь чином за твою дурноту перепросити й переблагати.

Рігбі поволі зорієнтувався в чому справа. Мурин був високим жерцем „святого крокодиля з Нівищи“. Рігбі вже також чув про того „святого крокодиля“ ріжні неімовірні історії. Чув теж про те, що мурини складають цьому плазунові час-до-часу людську жертву. Зі своїми жерцями й „сторожами“, здавалося, жили „святі крокодилі“ в якнайкращій згоді.

Заки Рігбі вспів щонебудь муринському духовникові відповісти, він щез у гущавині.

Над вечором розложив Рігбі своє шатро недалеко оселі туземців. Тільки його шатро стояло поза мурами муринського „міста“. Всі носії та прислужники ночували внутрі міста. Якесь дивне прочуття, яке його доволі часто перестерігало в Африці перед небезпекою, і тепер наказувало йому особливу чуйність.

Облога крокодиля.

Нічний концерт африканського праліс особливо нервував і хвилював Рігбі тієї ночі. Гієни й шакалі виводили дивними голосами свої жалі і підходили майже під само шатро. Здалека долітав відгомін громового реву льва.

Раптом той жахливий концерт африканської ночі втих і Рігбі почув серед тиші якийсь дивний шелест. Він зрозумів відразу, що „святий крокодиль“ прийде до нього тієї ночі в гості й коли почув підозрілий гомін, негайно поробив із вантажних скринок застави і спустивши занавісу свого шатра, вийшов із крісом на двір.

З недалекого містечка блистіли світла смолоскипів. Під барикадами стояв величезний гад-плазун.

Рігбі мав величезну охоту пустити крокодилеві кульку в одно з блискучих зеленкавих очей, одначе не хотів звертати на себе ненависти туземців.

Раптом відчинилися важкі ворота в міськім мурі. Невидні руки викинули назовні заплакану муринську дівчинку. Опісля ворота знову зачинилися. Дівчинка була призначена на жертву крокодилеві.

Рігбі крикнув до дівчинки кілька слів заохоти і знаками закликав її до себе. Дівчинка вагалася, одначе страх перед крокодилем був куди більший як сором перед білим мужчиною. Рігбі схопив дівчинку і втягнув її швидко до шатра.

Муринське дівча було напів божевільне з переляку. Воно лежало постогнуючи і хлипаючи на землі і з острахом стежило за кожним порухом крокодиля. Плазун був незвичайно подразнений. Він оббігав лютий довкола забарикадоване шатро, щоб віднайти якесь місце, яким можна булоб дістатися до нутра і люто бив хвостом по землі.

Припадковий рятунок.

В цій незвичайно важкій і невигідній ситуації прийшла англійському старшині щаслива думка. Він добув із своїх клунків світляні ракети й почав одну по одній запалювати. Велитенська вогненна гадюка вистрілила зі шатра аж кудись до хмар. Вогненні кулі вибухали вгорі і розпорскувалися в безліч колірових зірок із пронизливим сичінням. По жахливім крику, який залунав у „місті“, здогадався майор Рігбі, що між муринами вибухла несамовита паніка. Також і крокодиль перелякався світляних гадюк і заляканий дивними явищами втік.

Таким чином Рігбі мав уже до самого ранку спокій. Він зварив дівчині чаю і коли вона вкінці заснула, сів він із крісом перед шатром і там просидів аж до самого ранку.

Ранком прийшли носії знову до Рігбі. Вони счудувалися, коли його застали живого. Колиж вони побачили ще й дівчинку цілу й здорову, тоді запанував між ними безмежний жах. Тоді Рігбі не мав іншої ради, як накляти добре своїх носіїв і загрозити, що крокодилячого духовника відставить до найближчої поліційної станиці. За кілька хвилин явився в шатрі оборонець крокодиля і глипнувши на дівчинку, заявив, що на ній уже покладений знак смерти і що вона до місяця помре. Тому теж її викинули на жертву крокодилеві.

Рігбі викинув „чарівника“ зі шатра і відвіз дівчинку до найближчої місійної станиці.

Одначе там померла вона по кількох тижнях. Причини її смерти не міг ніхто вияснити.

—o—

Японська ввічливість.

Як відомо, японці незвичайно ввічливі і дуже чутливі, так, що іноді навіть за дрібниці, які нам видаються зовсім маловажні, японець готовий покінчити гаракірі, як воно щось вийшло не по його думці. Ця „перечулена“ чутливість така велика, що навіть японські кельнери, фризієри і прислужники не приймають „чайового“, якщо є воно не вміщене у зачиненій коверті. Прийняти „голі“ гроші, вважає кожний японець за щось образливого, тому теж вживають до цього спеціяльно роблених малих паперових коперт.

ПОВІДОМЛЯЄМО ШАНОВНИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ
ЩО З ДНЕМ 15 БЕРЕЗНЯ Ц. Р.
СТРИМАЄМО
ДАЛЬШУ ВИСИЛКУ „ДІЛА“
ВСІМ, ЩО ЗАЛЯГАЮТЬ З ВИРІВНАННЯМ ПЕРЕДПЛАТИ

ЛЮДИНА МОЖЕ ДУЖЕ МАЛО ЗАПРИМІТИТИ.

Найкраще знають судді, що ріжні свідки ріжно оповідають про одну й ту саму справу, хочби вони мали навіть якнайкращу волю. Пояснюють оце явище недосконалістю людського обсерваційного змислу. Один професор психольогії на університеті в Колюмбії рішив показати студентам це явище в якнайбільше доступний і зрозумілий спосіб. Він заінсценізував на викладовій салі навмисне авантуру, щоб відтак перевести анкету і таким чином переконатися, які запримічення поробив кожний із студентів. Ця подія виглядала менш більш так, що в одному менті вбігло на салю четверо людей, счинило авантуру, взаїмно побилися, поломили уладження і втекли. Ціла авантура-експеримент тривав усього трицять секунд.

Із 25 студентів тільки трьох уміло дати правильні відповіди щодо згаданої події. Вони вміли описати докладно хід події, подали правдиву скількість осіб, одначе коли йде про опис самих осіб, то ніхто не подав його правильно. Той приклад є найкращим доказом, що люди можуть ріжно бачити одну й ту саму подію і ріжно її відтак описувати. Очевидно, коли мова про події, що тривали дуже коротко.

—o—

НАЙБІЛЬША СВІТОВА ОРХЕСТРА.

Найбільша світова орхестра, яка коли-будь істнувала, грала підчас ювилею Світового Миру в Бостоні у 1879. р. Ця орхестра складалася з 1689 інструментів. Коли вона грала Верді „Хор ковалів“, то крім інструментів ... ковалів було у відповідних ментах у ковала. Замісць великого барабану, вживали тоді [illegible] гармати, що стояла на дворі, при чому [illegible] було з тих гармат стріляти при [illegible] електричного гудзика.

—o—

ГУМА ТВЕРДША ВІД СТАЛІ.

Новітня техніка довела гуму до такої витривалости, що перевищає сталь. Можна виробляти теж безбарвну і прозору [illegible] шкло. Недавно випродукували в Америці [illegible] ... цирі на підморські каблі із гуми спеціяльно [illegible] тованої, яка виявилася куди тривкіша від [illegible] лі, яку передше вживали до тієї самої [illegible]

—o—

НАЙВИЩА ГОСТИННІСТЬ.

Найбільшу гостинність, що її записала світова історія, виявив мабуть султан [illegible] мід, який побудував у Гереке [illegible] щоб прийняти в 1898. р. в ній цісаря Вільгельма II., який їхав тоді до Палестини. [illegible] цій палаті тривав усього три години. [illegible] тієї палати вже більше до [illegible] вживали

ВЕСЕЛЕ.

ДИТЯЧА ЛЬОГІКА.

— Петрусю, алеж твої руки [illegible] ні! — зганив батько синка. — [illegible] ти не сядеш до обіду з такими руками.

— Так, татку, адже я інших рук [illegible]

ГЕРОЙ.

— Тому гольтіпаці, тому [illegible] драбузі Дранкові мушу при [illegible] сказати все, що я про нього думаю.

— Ти повинен уже був [illegible]

— Так, але він щойно [illegible] у себе телефонічний апарат.

ВІЛЬНЕ МІСЦЕ.

До Рубінштайна, відомого [illegible] лася підчас одного його концерту [illegible] якась елегантна леді з проханням [illegible] для неї денебудь якесь місце, бо [illegible] випродана.

— Я можу на жаль відступити [illegible] одно вільне місце — відповів [illegible]

— І я готов його вам відступити.

— З найбільшою приємністю [illegible] місце. Де воно?

— При фортепіяні, — відповів Рубінштайн.

Вбивство в Белзц перед судом.

(Від власного кореспондента.)

ДРУГИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ В ЗОЛОЧЕВІ.

Зацікавлення розправою постійно зростає. До численного гуртка репортерів часописів прибуває ще один, репортер „Дзєнніка Польського". При столику робиться тісніше, нема [...] для нас всіх крісел. Рятуємося так що деякі сідають в найкращій згоді по двох на одне крісло і пишуть на колінах, на підложених теках.

Розправа другого дня, у вівторок 8. ц. м. почалася точно в год. 9. дальшим переслуханням підс. Кука. Спершу ставив йому питання представник цивільного позовництва, адв. Ко[...]. На відповідні питання підс. Кук зізнав, що кілька разів їздив ровером до Белзця, щоб запізнатися з тереном. З двірською службою не стрічався. Підчас нападу підсудні не були схарактеризовані. По стрілах негайно втікли. Бачив лише як упала бл. п. Ясінська; як падав бл. п. Ясінський — не видів.

На питання обор. д-ра Шухевича підсудний відповів, що учасники нападу мали при собі зброю на те, щоб на випадок паніки могли евентуально стримати погоню від дальшого переслідування. Каже, що на першім візку сиділо двох товаришів, один високий, другий невідомий. Вони не мали від підс. Кука ніяких вказівок, що мають далі робити. Коли ходив до гімназії в Золочеві мешкав частинно у Краснім, частинно в Золочеві. Красне віддалене від Белзця коло 15 км. Родина підсудного на роботу до двора не ходила.

Обор. д-р Шухевич поставив внесок, щоби трибунал ствердив з протоколів слідства, що підсудний вжив слова „паніка" вже при перших своїх переслуханнях на поліції. Прокуратор не противився цьому внескові і просив відчитати також інші місця з протоколів слідства, головно ті, що відбігають від нинішніх зізнань підсудного.

Обор. д-р Шухевич питає підсудного, як тепер виглядає ціла подія і чи жалує, що так сталося?

Підс. Кук: „Те, що сталося, сталося. Заявляю глибокий жаль з приводу цього страшного вчинку, а саме з трьох причин: 1) він наразив українську суспільність; 2) він наразив добру славу ОУН, без її відома; 3) довів до того каригідного вчинку і до невинної смерти бл. п. Ясінських.

На низку питань вотанта д-ра Шайди, підсудний заявив, що не мав звязку з мешканцями Белзця чи фільварку. Був кілька разів в Белзці і по світлі вікон зорієнтувався про розклад помешкання, що його врештою пізнав точно щойно в день нападу. Револьвер носив постійно при собі і тому мав його при собі і в день нападу. [...] людям дав зброю, щоб почувалися безпечніше. Того, щоб підчас нападу могли його пізнати, не брав під увагу. З черги відчитано деякі зізнання підсудного. На внесок прокуратора звернено увагу на ті місця, в яких згадується, що підсудний плянував напад і обговорював спільно з повітовим командантом.

Підсудний заявляє, що вся історія з провідником, чи там повітовим командантом, то лише його уява. Зізнавав так тому, бо бачив, що поліція хотіла, щоб усе не було лише його ви[...] його ділом.

Прокуратор: „Кук уже в слідстві подавав деякі справи неправдиво, щоб лиш замотати справу". Підкреслює це тому, щоб присяглі набрали переконання щодо правдивости зізнань підсудного. Отже підсудний зізнавав, що ролю провідника відогравав у нападі Майба, а не Циця, хоч сам Циця до цього признається.

Підс. Кук вияснює, що він рішив щойно на розправі сказати всю правду, а не перед слідством. Що Майба був поліціянтом, повторив [...] і ініціялами „І. К. Ц.", якого одно число попало йому випадково в руки підчас утечі. За[...] повторяв це первісно і в слідстві. [...] просить відчитати протокол зізнань з 12 червня, в якому він відкликав свої попередні зізнання, що ними обтяжив свого брата, називаючи його повітовим командантом. Частинно [...] на брата тому, бо знав, що його брат скрився, побоюючись, щоб як брат учасника нападу на Белзець не був арештований. Врештою брат був би йому це простив. Він зорієнтувався що і поліція не хотіла бачити в ньому безпосередню пружину нападу і тому склав у тому напрямі відповідні зізнання.

Прокуратор старається переконати підсудного, що його брат, як інтелігентна людина і правник, якщо почувався зовсім невинним, не мав чого боятися арештування. „Зрештон, не било би таке бардзо вельке нєщенсцє, гдиби трохен поседзял". І так покинув крамницю. Підсудний намагається нині вибілити свого брата так, як учора намагався вибілити підс. Качора.

На питання обор. Шухевича, підсудний зізнав, що чув, що часто і невинні люди втікали.

На запевнення підсудного, що він не міг на поліції свобідно і добровільно зізнавати, а мус'в свої зізнання складати згідно з бажаннями поліції, старається прокуратор довідатися від підсудного, що з його зізнань суґерував йому ком. Фурман, про якого сам підсудний висловився на вчорашній розправі, що поводився з ним дуже культурно. Підсудний дає неясні відповіди.

Суддя Шайда: „Ви виявили три прізвища: Майби, Циці і Качора?"

Підс. Кук: „Ні, я подав у слідстві лише Майбу і Цицу а прізвище Качора піддала мені поліція". Як був убраний провідник не памятає, знає лише, що мав на собі плащ.

На дальші питання обор. Шухевича, адв. Мощинського та судді Шайди підсудний заявив, що у слідстві не старався себе відтяжити.

Обор. Шухевич: „Тут питали вас про льоґіку поведінки. Адже ви втікаючи покидали річи одні за другими, неначе даючи поліції сліди своєї втечі. Чи була тут льоґіка, чи не було?"

Підс. Кук: „Не було".

ЗІЗНАННЯ ВОЛОДИМИРА КАЧОРА.

Підс. В. Качор зізнав, що по скінченні школи мусів помагати батькам. Коли в 1928. р. померла мати, мусів їхати до Львова, де працював по ріжних фірмах. Не належав до ніяких організацій крім робітничих товариств. Не належав теж до ОУН. На свята приїздив до дому. В 1930. р. на Маркіяновім Святі на Підлисю пізнав свою наречену Стефу Янович. В Белзці не був ніколи. Кука пізнав у Русилові. Не мав з ним нічого спільного. Стрінувся з ним може два рази. Цицу бачив лише раз у життю. Особисто його не знає. Про напад у Белзці довідався з преси і ніякої участи в нім не брав. Останній раз стрінувся з Куком при кінці лютого 1937. р., нічого з ним про ці справи не говорив. Взагалі про організаційні справи або про зброю з ніким не говорив.

Прокуратор старається довідатися від підсудного, що він робив день за днем, починаючи від першого травня 1937. р. (як відомо напад у Белзці відбувся 6. травня) та устійнити яке одіння мав підсудний, а саме: святочне і яке до роботи, що носив на голові і чому переховував свою гардеробу у шваґра, хоч мешкав у Пасіках у Степана Качора.

Підсудний вияснив, що свою гардеробу переховував у шваґра, бо там де мешкав, було тісне приміщення і була вогкість. Мав два убрання, попелясте святочне і чорне до праці. Мав у брата білля, старий чорний плащ та новий попелястий. Від свята уживав попелястого. Поліція забрала його в Стефи Яновичевої, де залишив його може тиждень перед арештуванням. Арештували його 1. червня 1937. Було хмарно і тому взяв плащ. Опісля випогодилося, то залишив його у нареченої, до якої вступив по святі. Святочний капелюх був попелястої краски, до праці вживав бронзового кашкета. Чобіт не мав, мав лиш чорні черевики і такі мешти.

Великодні свята почалися 2. травня. З суботи на неділю був у брата, опісля пішов до шваґра Покривки, в якого ночував. Шваґра не було, лише шваґрова. Шваґер виїхав на свята. В неділю пішов до Стефи Янович. Здається, що в дома був лише сам п. Файдлевич, (де служила його наречена). Нікого чужого у Стефи не було. На хвилину викликала її сторожиха. В ночі спав у нареченої, рано був у неї. Опісля пішов до міста, до т-ва „Сила". Вечором знову вернувся та переночував у нареченої. Так було теж з 4. на 5. і на 6. травня. Чи п. Файдлевич був дома не памятає. Не міг його бачити, бо він перебував у покоях. Дня 6. травня 1937. було це в четвер, (римо-кат. свято) перебував у нареченої. Чи п. Файдлевич був тоді дома, не памятає. Того дня, десь від 12. до 3. був у нареченої, опісля пішов до т-ва „Сила". Вечором вернувся до нареченої і перебув ніч у неї. Дня 7. теж був у Стефи, взагалі, цілий той тиждень до 8. травня перебував у Стефи, а в суботу ночував в Покривки, опісля у брата або шваґра. 9. травня була неділя. Знову був у „Силі", десь коло 10. чи 11. год. пішов до Стефи. Чому Стефа покинула службу, де була коло 6 місяців — не знає. У Стефи на святах був у чорнім одінню. Суперечність вияснює тим, що мав дві пари сподень, з яких кращі вживав до чорної маринарки.

Прокуратор запитує підсудного, чому фірман з Белзця пізнав його і чому його наречена зізнала, що підсудний не ночував в неї в ночі на 6. травня?

Підсудний: „Але вона змінила опісля свої зізнання".

Прокуратор: „Про це довідаєтеся в моїй кінцевій промові".

Опісля запитує прокуратор, відколи підсудний змінив фризуру і перестав носити довге волосся? Підсудний відповів, що після бунту у вязниці адміністрація веліла всім вязням обтяти волосся. Зрештою йому при арештуванні забрали гребінець і пальцями годі добре зачесатися.

Адв. Мощинський запитав підсудного у справі накриття голови. Підсудний відповів, що від хвилини арештування мав лише кашкет, а капелюха вже не мав.

Адв. Мощинський: „Чи знаєте, що Кук знищив ваш капелюх і ви вертаючись до Львова, вже його не мали".

Підсудний: „Мені вкрав його хтось у робітничому товаристві".

На дальше питання чи проходжувався з нареченою в тому знищеному кашкеті — підсудний відповів, що проходжувався без капелюха.

ЗІЗНАННЯ ПЕТРА ЦИЦИ.

Підс. Циця признався, що належив до ОУН, брав участь в експропріяційному нападі у Белзці але Ясінських не вбив. Кук втягнув його до „Юнацтва". На феріях арештували його за летючки. Перебув у вязниці три місяці, опісля вчився приватно. В 1933. р. знову арештували його за летючки, тому перенісся до Львова, де здав матуру, працював у „М. С." а в 1936. р. отворив у Золочеві крамницю зі скірами. В 1934. р. екзекутива ОУН заборонила терористичну акцію. Кук згадував йому нераз, що треба грошей на нелеґальну літературу, а 5. травня доручив йому придбати гранатовий плащ. Підсудний мав у бурсі стриєчного брата свого спільника з крамниці. Тому пішов до нього і дістав плащ. Пришив до нього поліційні відзнаки, що дістав від Кука. Ціла історія йому во-

Українські справи в сенаті.

На засіданні сенату, що відбулося у вівторок, 8. лютого, в часі дискусії над буджетом міністерства суспільної опіки промовляв сенатор о. д-р Лободич.

„ДОПУСТИТИ УКРАЇНЦІВ ДО ГОЛОСУ У СПРАВІ ФІНАНСОВОЇ ГОСПОДАРКИ“.

В ділянці суспільної опіки — говорив сен. о. Лободич — українська людність, що в 90-ти відсотках складається з селян, стоїть на останньому місці. Те, що робить для неї українська інтелігенція, яка закладає захоронки, сиротинці, порадні не вистачає, бо нема на те необхідних грошевих засобів. Тут потрібна поміч з буджетових фондів держави та самоуправи. Фонд Праці, що міг би багато зробити у допомові голодуючій та безробітній людности, щораз більше поминає наші землі, бо звертає тепер більше уваги на організацію промислових централь. Було б бажане, щоб Фонд Праці давав змогу заробітку більшій кількости української молоді.

Промовець звернув увагу на те, що влада не дає змоги українським робітникам організуватися в українських професійних організаціях, що Суспільна Обезпечальня не допускає українців до праці у своїх установах, а все те діється з політичних мотивів.

Щоб поправити положення українців у ділянці суспільної опіки — говорив сен. о. Лободич — треба справедливої національної політики, яка буде можлива тільки тоді, коли українське громадянство допустять до голосу у справі фінансової господарки у відповідних урядах, передовсім в обезпечальнях, у воєвідських урядах та в міністерстві суспільної опіки.

УКРАЇНСЬКО-ЖИДІВСЬКИЙ ДЕНЬ.

В середу, 9-го ц. м. сенат мав свій українсько-жидівський день. Промовці-поляки, що забрали слово у дискусії над буджетом міністерства внутрішніх справ, не поминали одні української, другі жидівської справи.

Буджет реферував сен. **Клещинський.** Після його реферату промовляв від УПР сен. **Дешкевич.**

„УРЯД НЕ ВИЯВЛЯЄ ЕНЕРГІЇ В ПОБОРЮВАННІ САМОВОЛІ АДМІНІСТРАЦІЇ“.

Сен. Дешкевич ствердив, що політика нормалізації, яку започатковано три роки тому і до якої українці віднеслися позитивно, про що свідчать заяви у парляменті у справі сильної Польщі та сильної армії і голосування за буджетом, не подобались тим, яким залежить на тому, щоб польсько-українські взаємини були завжди напружені. І вони „відкрили“ українську небезпеку, якою почали лякати польське громадянство.

„Треба бути дуже наївним — говорив промовець — щоби повірити, що для польського народу, який диспонує власним державним апаратом і армією, міг бути небезпечний нарід, який щойно шукає свого місця під сонцем. Але цього було досить, щоб витворити панічні настрої серед польського громадянства. А наслідком тих панічних настроїв — гасло активізації польського громадянства на землях заселених українцями“.

Промовець виказував у своїй промові, як сприйняли це гасло польські маси. Отже на вулицях почалися напади на прохожих, що говорять по українськи, боївка перервала виклад української мови у львівському університеті, польські суспільні організації на спеціяльних вічах ухвалюють резолюції, деколи просто комічні, але часом дуже небезпечні. В останньому часі ці резолюції зачепили навіть справи греко-католицької Церкви. Найгірше, що до цієї акції втягають державну владу та уряди. Участь представників державної адміністрації в протиукраїнській акції спричинює небезпечні наслідки для держави, бо в цих умовинах людність вважає таких представників адміністрації за своїх ворогів і займає до держави відповідне становище.

„На жаль — говорив сен. Дешкевич — уряд, здається, не доцінює цієї небезпеки; не виявляє ніякої енергії в поборюванні самоволі низової адміністрації, до якої в останньому часі прилучилися — це треба з прикрістю ствердити — деякі представники війська“.

Адміністрація — на думку промовця — могла б відіграти поважну ролю в нормалізації польсько-українських взаємин, але вона мусить виконувати свої обовязки у відповідний спосіб і об'єктивно, відносячись до кожного громадянина рівно, незалежно від його національности.

„СТАВМО СПРАВУ СПІВЖИТТЯ З ОБОХ СТОРІН ПО ЛИЦАРСЬКИ...“

Велика частина промови сен. **Заржицького** була відповіддю на промови українських сенаторів. „Ніхто у війську — говорив він — не може перейти до денного порядку над елементами, які змагають до того, щоб розсадити польську державу. Відгородіться від них, панове, виразно, і то не тільки словом, але й чином. Бо щож сказати про такі тайні накази, які ходять по українських селах, що бий кожного українця, який співжиє з поляками, або про ухвалу „Союзу Українок“ що не можна ламати протипольського фронту. Цих та й інших фактів не можуть не зауважити військові чинники. Признаю, що так само як українське громадянство підпало і польське громадянство у Східній Галичині деякій націоналізації. На цьому тлі трапляються раз-у-раз висновки і якщо не будемо на них на час реагувати, то у майбутньому дочекаємося сумних річей. Колиж маємо направду співжити з собою, то хіба найкраще здійснити це при спільнім столі у спільних організаціях.

Тимчасом ви, панове, домагаєтеся самостійности свого господарського й культурного життя, самостійности, яка на долині перероджується у сепаратизм. Треба більше щирости. Ми простягнули до вас руку, перекресливши недавно ще таке криваве минуле. Це не була легка справа, бож ще недавно стріляли до найкращих споміж нас. Ставмо справу співжиття з обох сторін по лицарськи, з обох сторін щиро і, як говорив п. премієр — не тільки у площині прав, але й обовязків. Коли сен. Луцький апелював, щоб не допустити, щоби малі люди перекреслювали наші великі завдання, то вповні підтримую цей апель. Але глядім, щоб це було з обох сторін. З польського боку є більше людей доброї волі, якби це могло комусь на перший погляд видаватися.

КОНСТИТУЦІЯ І ДІЙСНІСТЬ.

На цю промову сен. Заржицького відповів від УПР сен. **Горбачевський,** який сказав, що зміст промови сен. Заржицького про польсько-українську проблему насуває думку, що сен. Заржицький є під диктатом психози, яка панує на терені Східньої Галичини. В атмосфері психози важко поважно дискутувати. Обсервація явищ щоденного громадського життя на теренах заселених українським елементом виправдує питання, чи всі громадяни у польській державі рівні перед законом.

Відповідь на це питання — каже сен. Горбачевський — знаходжу в 7-ій статті конституції. Ця стаття дає теоретичну відповідь, що „ані національність, ані пол, ані віроісповідання не можуть бути причиною до обмеження громадянських прав.“ У дійсності-ж громадянин стає перед гаслами, що це цілковито заперечують. І діється це у всіх ділянках життя. Всюди на перший плян висувають справу національности і віроісповідання. Не помагають фахові кваліфікації, свідоцтва, опінії, бо органи влади заявляють, що цю чи іншу справу можна полагодити під умовиною доказу метрикою, що петент змінив віроісповідання на римо-католицьке. Знаю особисто такі факти з обсягу парцеляційної акції.

Мої слова потверджує заява сен. Бінського, який сказав, що конституція відірвана від життя і сен. Бечковича, який заявив, що помилки адміністраційної влади відсувають національні меншини від польського громадянства.

Санація відносин на відтинку меншинної політики — це наказ хвилини.

Промовець наводить факт, що львівська цензура загрозила українським журналістам, що всі видання, в яких буде термін „Східня Галичина“ буде конфіскувати. Галичина — це історична назва. І такий розпорядок не зможе викреслити цього факту з історії. Історичні памятки в культурному громадянстві не пропадають. Гадаю, що розпорядок львівської цензури — це тільки дошкульний акт, який не має правних мотивів.

Від довшого часу — говорив сен. Горбачевський — підкреслюємо брак зрозуміння для національної проблеми і для програми в українській справі. Якогось рішучого кроку в напрямі створення такої програми домагалася Українська Парляментарна Репрезентація, але ці домагання зі шкодою для українців і для польської держави залишилися без успіху. Вимоги української меншини треба полагодити не тільки в інтересі українського народу, але цього вимагає і польська державна рація.

ПРОМОВИ СЕН. ДЗЕДУШИЦЬКОГО Й РАДЗІВІЛА.

З думками сен. Горбачевського полемізував сен. Дзедушицький. польсько-українське питання обговорив досить широко у своїй промові сен. Радзівіл.

ЖИДІВСЬКА СПРАВА.

Від жидівської парляментарної репрезентації промовляв на цьому засіданні сен. **Трокенгайм.** З польських сенаторів говорили про жидівське питання сен. Фудаковський, сен. Лехніцький, сен. Петражицький і сен. Радзівіл.

ПРОТИ ТОТАЛІЗМУ.

Наприкінці слід підкреслити, що сенаторка Ярошевичева, яка промовляла третя після референта, виступила з гострою критикою спроб, що мають на меті завести у Польщі тотальний лад. Тоталізм — на її думку — чужий польському духові і суперечний з основними тезами конституції. Підставою сили і могутности польської держави є пошанування права, а тоталізм — це не право, тільки сила сильнішого

Подяка.

Оцим почуваюся до обовязку зложити щиру подяку Товариству взаїмних обезпечень на життя „КАРПАТІЯ“ у Львові за виплачення повної обезпеченої суми по моєму Мужеві бл. п. інж. Денисові Бурачинському в Шепорах п. Пістинь.

Незвичайно кулянтне полагоджування справи виплати обезпеченого капіталу уповажнює мене поручити це єдине українське Товариство взаїмних обезпечень на життя „Карпатія“ найширшим колам українського громадянства.

Шепори, дня 22. лютого 1938.

Ірина Бурачинська.

Димісія французького уряду.

Премієр Шотан зложив президентові Франції прохання приняти димісію уряду.

Ця криза уряду прийшла зовсім несподівано — очікували її щойно під кінець місяця. Причиною упадку уряду була постава партій зокрема соціялістичної, які відмовили урядові повновластей.

Вечір поліської пісні.

Заходом Т-ва Прихильників Музею НТШ у Львові відбувся 8. ц. м. в 17. год. вечір поліської пісні в салі Театру Ріжнородностей. Дир. Музею НТШ **д-р Я. Пастернак** виголосив вступне слово; в ньому згадав м. ін. про недавні розкопи на Поліссі, що зацікавили цією частиною нашої землі українське громадянство Опісля на підставі згадок у творах давніх наших письменників промовець старався відтворити давнє поліське життя. З черги **проф. д-р Ф. Колесса** виголосив науковий реферат про народню музику на Поліссі. Майже годинний реферат утомив публику своєю науковою термінольоґією. Підчас реферату **проф. М. Колесса** відіграв на фортепіяні низку мотивів поліських пісень. Дальше **„Український Студіо-Хор“** під проводом проф. М. Колесси (в поліських одягах) виконав 6 поліських народніх пісень, весільних, любовних та ін. Ці пісні зібрав **д-р Ф. Колесса** в 1932. р. підчас своєї наукової прогульки в лунинецькому повіті; згармонізував їх проф. М. Колесса. Наша молода співачка, п. **Е. Зарицька,** відспівала дві поліські народні пісні. Виконання усіх вокальних точок стояло на мистецькому рівні.

Вечір поліських пісень зазнайомив українську львівську публику вперше з поліською пісенною творчістю, шкода тільки, що співані пісні були переважно білоруські, а не українські.

З відчитової сальі.

ШЕВЧЕНКОВІ РОКОВИНИ В Т-ВІ ІМ. ПЕТРА МОГИЛИ.

У вступному слові Д. Лукіянович розбирав справу, як дотепер шанували Шевченкову память, як слід було шанувати творця української національної ідеольоґії і чи Шевченкові роковини вже не втратили актуальности. Промовець вирішив питання позитивно.

Проф. Тисовський говорив про анальоґії в Шевченкових героїчних поемах, чи радше в „Гамалії“, в „Слові о полку Ігоревім“ і в народній поезії. Прелеґент присвятив багато уваги зацікавленню Шевченка „Словом о полку“, цитуючи його лист до Лазаревського, і розглянув Шевченкові переспіви із „Слова“.

Атракцією і прикрасою вечора були рецитації Ірини Гургулівни. Вона вже знана як визначна інтерпретаторка поетичних творів. Шевченкову „Причинну“ і „Плач Ярославни“ відтворила так удатно, що захопила авдиторію — на жаль, нечисленну.

с. ч.

добалася, бо видавалася романтичною. Зрештою нераз так забавлялися, що перебиралися, переводили ревізії і т. д. Організація забороняла це, але Кук брав усю відповідальність на себе. Колиб їх не пустили до мешкання мали втікати до ліса. Хід цілого нападу оповідає згідно з актом обвинувачення. Каже, що був цілий час дуже схвильований, що виявилося при наливанні води до шклянки. На запит п. Ясінської, чому хвилюється, відповів, що це наслідком нічної служби. Коли впав стріл і по нім посипалися стріли, був дуже схвильований, тому вияв револьвер і стріляв кілька разів перед себе. По першім стрілі був коло переднього сидження візка. Біг коло візка, бо хотів сполошити коні. Хто стріляв не бачив, бо було темно. За ним був „пшодовнік". Під Фірлеївкою дав Майбі кріс, а револьвер як свою приватну власність затримав. Мав зараз сісти на поїзд і поїхати до Львова по шкіру.

З черги прокуратор випитувався його у справі суперечности зізнань зі слідства щодо Качора. „Чому перед ком. Фурманом ви зізнали, що „пшодовніком" був Качор?" Тут прокуратор відчитав частину зізнань, в яких подано, що ком. Фурман висипав перед Цицою на стіл кількадесять фотографій, а він вибрав з них фотографію Качора і сказав, що цей був „пшодовніком". Чому тепер Качора бороните?

Підс.: „Тоді я відповів без застанови".

Прокуратор: „За потаргане портки платите сто золотих!" „Мало бути без терору, а стріляєте?"

Підсудний: „Ми були схвильовані".

Прокуратор: „Чому ваші стріли не трапили фірмана, коней, товаришів, лиш Ясінських?"

Підсудний: „Я був такий схвильований що не знав, що роблю".

Прокуратор: „По першім стрілі ви могли зрефлектуватися. Адже щоби потягнути за курок, треба сили".

Підсудний: „Саме я так зробив по кількох стрілах".

Прокуратор: „Ви зрефлектувалися тоді, коли Ясінські були вже небіжчиками!" „Чи знаєте, де лежав Ясінський?" — питає прокуратор далі. „Він лежав 38 метрів далі, бо ви його гонили і п. Ясінську ви добили на землі. Дві жертви добивали на землі. Дякую я скінчив".

Адв. Мощинський питав підсудного, чи признається до злочину грабунку, чи Качор від'їзджаючи мав на голові капелюх чи кашкет і як це було з продажю його поля, коли він поле продав двом ріжним особам.

Підсудний до грабунку признається. Не памятає накриття голови товариша, який від'їзджав. Поле продав другому тому, щоб першому гроші звернути.

Адв. Мощинський: „Але цього ви не зробили я це знаю, бо саме веду цю справу. З хвилиною, коли ви стали стріляти, хто сидів на першому, а хто на другому сидженню? Хто міг стріляти, коли ви були по лівій стороні візка. Ви „цельово" міряли до своїх жертв, коні рушили, ви бігли здовж. Коні віхали в рів і їхали так 38 м, і щойно опісля виїхали на гостинець. Де тоді було місце для вас по лівій стороні?"

Підсудний: „Я був тоді так схвильований, що не памятаю".

Адв. Мощинський: „Коли романтика і забава, то чому ви мали зброю?"

Підсудний: „Я свій револьвер усе носив при собі. Чому мали інші, не знаю".

Тут підноситься обор. д-р Шухевич і реагує на одну замітку адв. Мощинського словами: „Мушу застерегтися проти заміту, що хочу баламутити присяглих суддів. Я ніколи нікого не баламутив і баламутити не буду, але коли так далі будеться легковажити оборону, то буду приневолений зложити оборону".

По кількох менше важних відповідях підсудного почав зізнавати Ярослав Дзядига.

ЗІЗНАННЯ ЯРОСЛАВА ДЗЯДИГИ.

Підсудний зізнає, що його батько згинув у боях у 1918. р. Його виховувала мати. Опісля вступив до монастиря в Уневі, де приватно переробив матеріял менше більше з обсягу чотирьох гімназійних клас. Захорівши на груди, вернувся до дому, де заопікувалася ним родина. Тоді заложив крамницю в селі та внаслідок шикан співмешканців, мусів її зликвідувати. Додає, що село в більшости замешкале поляками. Опісля старався заложити польську молочарню, але з цього нічого не вийшло, тоді взяли до дому інструктора і підсудний здав вступний іспит до VII кл. у Львові. Заробляв тут на прожиток лекціями і кольпортажею книжок. Звичайною його стравою були денно три шклянки чаю та кілька кусників чорного хліба. Дуже часто треба було вдоволитися одною шклянкою чаю та одним куском хліба на цілий день. Вкінці дістався до ремісничої бурси, де мав значні полекші в оплаті. Там познайомився з богатьома товаришами і з Цицою, але він ніколи не намовляв його вступити до ОУН. На вакаціях ходив на прогульку з підс. Цицою і тоді розмовляв з ним на економічні теми, ніколи на політичні теми. По прогульці започаткували спільну годівлю дробу. Плянували теж заложення рибного ставку, але вже 5. лютого 1936. р. розвязали годівельну спілку. Опісля підсудний не бачив Цици аж щойно 9. травня 1937. р. Тоді то в Зашкові довідався про жахливу подію у Белзці і чув, що вона повстала на тлі родинних непорозумінь в родині Ясінських, на тлі спадку. Вертаючи з Золочева, затримався з причини дощу в Майдані, у п. Циців. Вечором прибув до Липовець, де стрінувся з братом, який його повідомив, що вдома нагло занедужав тяжко його брат. Це було правдоподібне, каже підсудний, бо брат часто тяжко нездужав на шлункову недугу. На дорозі брат оповів йому, що вдома жде на нього Цица ще з одним товаришем. В дома Цица пояснив підсудному, що посварився в хаті і так розійшовся, що не міг взяти нічого з дому та просив, щоб підсудний йому доставив з дому одіння. Підсудний заявив йому, що не буде кілька днів дома, почувається втомленим і не буде могти піти до його дому за одінням. Тоді запропонував йому Цица, щоб бодай на короткий час підсудний замінявся з ним маринаркою. Кука не знав і не знає до нині. Ввесь час розмовляв лише з Цицою, вважаючи Кука за субєкта з його крамниці. Що Цица має гроші, здогадувався, бо знав, що продав поле і веде крамницю. Хотів теж позичити плаща, а на випадок, якби знищився, то з розрахунку оба розчисляться, бо і так підсудний був йому винен гроші ще зі спільного ведення годівлі курей. Тоді брат продав своє убрання. З цього підсудний тішився, бо воно було зле вшите і брат підсудного з нього був невдоволений. Купно одіння не видалося дивним, бо чув від Цици, що він з дому вибрався без нічого. Колиж Цица довідався, що підсудний має бути в Перемишлянах, просив купити деякі річи, на що дав банкнот 50 зол. Що сам не йде на купно, вияснював тим, що змучений дорогою і має з собою товариша. Закуплені річи приніс до дому. Коли Цица виходив в понеділок, просив позичити наплечника і коца. Що в день вони робили не знає, бо вернувся до дому щойно вечором. Цица передтим просив провідника до Черча, а що в Перемишлянах стрінув Галапу, що знає повіт, бо ходить по селах і мав іти саме до Борщева, тож з ним умовився, що з гостями стрінеться на дорозі. Ми дійсно, каже підсудний, стрінули опісля Галапу і я не вважав за відповідне їх взаїмно представляти, лиш сказав: то є цей чоловік, покаже вам дорогу. Підсудний вияснює, що важко нездужав на неврастенію і жовтячку. Отже щоб не мучили його допитами потвердив оне, чи більше навіть питань, що поведінка Цици видалася йому підозрілою.

З черги прокуратор поставив йому низку питань того змісту, чому підсудний встрявав у такі історії, хоч передтим уже тричі був арештований? Чому зізнав у слідстві, що Цица сказав йому, що переслідує його поліція і ніде не може показатися і тепер цьому заперечує? Чому подав у слідстві, що плащ спалив, хоч тепер цьому перечить? Хто просив його за провідника? Звідки знав, що Цица має гроші? Чи не видалось йому підозрілим, що Цица сам не полагоджує закупок, лиш його про це просить і т. д.

Підсудний відповів, що кожного разу невинно його арештувала поліція. Ніколи не міг припустити, що між поведінкою Цици і страшною подією у Белзці є причиновий звязок і нині йому тяжко в це повірити. Щож торкається спалення плаща, то він десь задівся і поліція шукаючи за ним переводила в нього вдома три рази ревізію і нагнала страху родині. Підсудний обовязаний своїй родині за те, що йому ... гала. Щоб від цих ревізій увільнити родину, ... думав, що плащ спалив, хоч в дійсності не знає, де він міг подітися.

На питання обор. Йойка відповів, що ... ня фарми дробу та інші господарські справи так його абсорбували, що не мав часу на іншу діяльність, тимбільше на політичну. ... до його арештувань, то перший раз арештували його під замітом кольпортажі летючок. ... заміт виявився безосновним, його випустили. Другий раз шукала поліція за якоюсь особою в білому плащі. А що саме тоді підсудний мав білу куртку, його притримали. Третій раз поліція арештувала цілу ремісничу бурсу і його з іншими товаришами.

При кінці розправи виринула справа ... Дзядига Яр. зізнав вже на розправі, що ... лені в Перемишлянах річи для Кука і ... шів вручив їм дома, чи в лісі. Прокуратор ... стоює, що Дзядига зізнав, що дав їм ці річи в лісі. Це заперечує Дзядига кажучи, що ... його зізнання зле інтерпретують.

На цьому скінчилась розправа в год. ... пополудні і предсідник відложив розправу ... середи на год. 9. рано.

—o—

Промова сен. Вол. Децикевича

У другому дні подрібної буджетової дискусії сенат розглядав буджет міністерства внутрішніх справ. Після звітодавця сен. ... ацинського промовляв сен. В. Децикевич, ... підкреслив ролю деяких польських ..., ... неможливлюють нормалізацію, мобілізуючи проти українців польську публичну опінію ... цій протиукраїнській акції беруть участь ... теж і представники державної адміністрації. На жаль уряд не положив кінця цій ... адміністраційних урядовців, до яких в ... часах прилучилися ще і представники ...

—o—

Хід англьо-ірляндських переговорів.

Після кількагодинних нарад між ... прем'єрами — Чемберленом і де Валерою — відбулось у вівторок спільне засідання ... делеґацій. Мабуть переговори доведуть ... ще до торговельного договору, але ... розуміння у справі оборони Ірляндії ... полудні наради йтимуть дальше.

Переговори мабуть затягнуться ... цього тижня.

ПЕРЕД АНҐЛЬО-НІМЕЦЬКИМИ ПЕРЕГОВОРАМИ.

Нині рано приїхав до Льондону ... міністр закордонних справ фон Ріббентроп. Завтра в год. 11. перед полуднем відбуде нараду з міністром Галіфаксом, ... прем'єром Чемберленом.

—o—

НЕВДАТНА РЕВОЛЮЦІЯ НА КУБІ

У пресі появились були погомоси ... Кубі знову вибухла революція. ... вина президента заперечив це в ... представником Аваса, заявляючи, ... безпеки здавила револьту в зароді.

—o—

ЛЕТУНСЬКИЙ БІЙ НАД СІЯН

Домеї подає: Японські ескадри ... дували вчора Сіян, столицю провінції ... йшло до повітряного бою, в якім ... стрілили 15 ворожих літаків і ... із 5-ма літаками.

По широкому світі

Французький правий часопис ... пив видавництво другого ... Парі".

Б. американський президент Гувер ... дав Гітлера. У кількагодинній розмові ... ми взяв участь американський ... Берліні.

Австралійський прем'єр висловив ... ві повну солідарність з британською ... цією, яку намітив у недавній ... Чемберлен.

Румунський уряд виключив ... кретом чужинців від державних ... личних робіт.

Польський міністр заграничних справ ... голосив підчас приняття у Римі ... „короля Італії та цісаря Абісинії".

ЕСПАНСЬКО-ФРАНЦУСЬКА МОРСЬКА БИТВА.

До Перпіняну дійшли непотверджені вістки, що між французьким контрторпедовцем „Ля Пурсуівант" і двома еспанськими національними кораблями дійшло недалеко Порт Бандр до перестрілки. 3-ох французьких моряків ранено.

Комунікат.

На спільному засіданні членів Почесного Комітету допомоги українським безробітним, як також членів Ділового Комітету допомоги українським безробітним при Товаристві „Сила", та в приявї представника Товариства „Сила" у Львові, по вислуханні висліду переведеної контролі діяльности Ділового Комітету, предложеного членами Контрольного Комітету: о. Всеволодом Дурбаком, адвокатом м-ром Зиновієм Решетиловичем та інж. Любомиром Савойкою — стверджено згідно, що при згаданій провірці найдено деякі недотягнення в діловодстві, які доручено Діловому Комітетові усунути, а позатим не найдено ніяких зловживань.

Рівночасно для доцільного ведення агенд допомоги українським безробітним постановлено сформувати обновлений Діловий Комітет допомоги українським безробітним при Товаристві „Сила" у Львові в ось-такому складі: 1) о. Всеволод Дурбак, як провідник, 2) адвокат м-р Зиновій Решетилович, 3) Павло Музика, 4) Софія Тибора, 5) Михайло Соболь, 6) Іван Нагачевський і 7) Юліян Петречко.

Вкінці згідно доручено отсьому Діловому Комітетові негайно оголосити дотеперішніх жертводавців і висоту жертвованих грошей, одягів та харчів, як також кількість наділених осіб і висоту призначених допомог.

У Львові, 8. березня 1938 р.

Д-р Кость Левицький,
провідник наради.

—o—

НОВИНКИ.

— **Селедці на ріжні способи.** Черговий показ куховарського курсу „Нової Хати" відбудеться сьогодні, Ринок ч. 39. Початок год. 6. Членам і гостям раді. 1—1

— **Філія „Союзу Українок" у Львові** повідомляє, що 15. березня ц. р. відкриває гігієнічний курс, ведений фахівцями-лікарями. Виклади відбуватимуться 3 рази в тиждень, у вечірніх годинах. Оплата за науку на курсі тільки 2 зол., вписове 50 сот. Вписуватися можна кожного дня від год. 9—11. в домівці С. У.,Ситуська 46.

— **На розбудову школи „Р. Ш." ім. М. Шашкевича в Золочеві.** З нагоди 25-ліття 7-кл. народньої школи „Р. Ш." ім. М. Шашкевича в Золочеві діловий комітет повідомляє українське громадянство, економічні і культурно-освітні установи, передовсім золочівського повіту, що речинець складання ювилейного дару на вдержання і розбудову згаданої школи продовжує до кінця ювилейного шкільного року 1937/38, себто до 31. серпня 1938. р. і просить висилати ювилейні дари на адресу голови комітету д-ра О. Ю. Залужного, лікаря в Золочеві, вул. Сокола ч. 18. Поіменний виказ жертводавців і жертвованих ними квот комітет проголосить на сторінках української преси. — Діловий Комітет.

— **Організація адвокатських аплікантів у Львові** при вул. Коперника ч. 7 взиває всіх аплікантів округи апеляційного суду у Львові, які не мають ще року аплікантської практики, щоби негайно зареєструвалися в льокалі т-ва письмово або особисто від год. 19.30—21.

— **„Субвенція" для українців м. Львова.** На засіданні управи м. Львова президент д-р Островський обговорив справу підвишки субвенцій для польських організацій. Зі загальної суми 13.500 зол. на субвенції українське населення м. Львова дістане аж 500 зол. для церкви св. Миколая. Зате маґістрат підвищив для „звйонзку оброньцуф" 1000 зол.; для пожичкової каси „звйонзку жемесьльнікуф"" 2000 зол.; для костела Богоматері Остробрамської - 5000 зол. до квоти 25.000 зол.; для костела на Персенківці 1000 зол. до 6000 зол., для костела на Знесінні 4000 зол. до 5000 зол.; для костела в Сиґнівці 500 зол.

— **Смерть начальника кураторії Кестліха.** У вівторок 8. ц. м. помер у 55-ому році життя Роман Кестліх, начальник виділу вселюдного шкільництва у львівській шкільній кураторії. Р. Кестліх був раніше директором державної гімназії в Бережанах.

— **Реферат проф. д-ра М. Кордуби у Варшаві.** В пятницю 11. ц. м. в год. 5-ій попол. виголосить проф. д-р М. Кордуба реферат п. н. „Становище В. Локетка до кандидатури Болеслава Тройденовича на Волинський трон". Реферат відбудеться в салі Українського Наукового Інституту у Варшаві при вул. Служевського ч. 7.

— **Страшна пожежа в с. Угринові Горішнім.** У вівторок 8. ц. м. вполудне вибухла пожежа в Угринові Горішнім коло Станиславова. Пожежу спричинила дитина Ольги Каськової, яка пішла з чоловіком на заробітки до міста. Дитина підпалила в печі і від вогню занялася в комині саджа, опісля і дах. Тому, що був сильний вітер, пожежа поширилася і перекинулася на інші будинки, так, що незабаром горіло аж кільканацять господарств. У хвилині, коли прибула пожежна сторожа зі Станиславова, горіло вже кількадесять домів. Пожежу гасили до пізної ночі. В огні згинуло двоє дітей і багато худоби. Згоріло 50 господарств. Шкоди сягають 100.000 зол. Нещаслива Каськова — по повороті до дому — кинулася в вогонь. Її ледви врятували.

— **Самогубство зі страху перед військовою службою.** В Надибах коло Самбора застрілився злодій Степан Мельничин. Слідство виказало, що Мельничин застрілився тому, що дістав несподівано візвання зголоситися до війська.

— **Дві жертви вибуху ґранати.** 18-літній М. Лаврук з Пійла пов. Калуш знайшов у лісі відломок ґранати з запальником. Дійшло до вибуху запальника і важко раненого Лаврука відвезли до шпиталю в Калуші. Майже одночасно в тому самому лісі 17-літній К. Мазяш з Пійла знайшов подібний запальник, що теж вибух при розкручуванні в дома. Мазяш утратив три пальці правої руки. Раненого відвезли до шпиталю в Калуші.

— **Присуд у комуністичному процесі в Коломиї.** Великий процес у Коломиї проти 29-ох підсудних за комуністичну діяльність скінчився звільненням 17-ох підсудних. Зате трибунал засудив Михайла Факащука на 4 і пів року вязниці; Дмитра Люльчука на 4 роки вязниці. Підсудних Івана Девдюка, Івана Яремія, Михайла Ковалюка, Юрка Медведчука, Явдоху Пасайлюк, Юрія й Михайла Пасічняків, Миколу Старуха й Миколу Сварича по 3 роки вязниці; Василя Ременівського на 3 і пів р. вязниці; на 2 і пів року вязниці — Василя Андрусяка, Миколу Андрусяка, Івана Онуфрейчука, Юрія Пасалюка й Івана Пасічняка; Петра Бойчука і Василя Данилюка на 2 роки вязниці; Івана Семеґена на півтора р. вязниці. Вину підс. Петра Одудяка, який признався до вини та обтяжив усіх підсудних, присяжні судді потвердили всіма голосами. Його засудив трибунал на приміщення у поправчім домі, але виконання кари припинив.

— **Втеча засудженого на смерть з вязниці.** З вязниці в Ряшеві намагався втікти Павло Біль, якого трибунал засудив на кару смерти за грабіж. Біль використав хвилеву неувагу сторожа підчас раннього проходу і з вязнем Зигмунтом намагався перелізти через мур. Тимчасом вязничний сторож зорієнтувався, що вязні втікають і вистрілив за ними двократно. Оба втікачі зі страху пристанули так, що вязнична сторожа могла їх скувати і відвести назад до вязниці.

— **Пяниця вбив поліцая.** Минулої ночі поліційна стежа спинила на вулиці Отвоцька дорожку, якою їхали якісь пяниці, що авантурувалися. Коли поліцаї хотіли відвезти їх до комісаріяту, один із пяниць убив прикладом кріса поліцая Степана Гаска.

— **Жінка, яка нічого не памятає.** На передмістю Слоніма найшла поліція елеґантно одягнену молоду жінку, яка лежала в болоті непритомна. Коли вона вернулась до памяти, почала питати: „Відкіля я тут взялася? Де я досі тепер була?" Виявилося, що вона втратила память: забула, як називається; тямить лише, що мешкала у Вильні та що 10. або 12. лютого якісь мужчини схопили її самоходом і кудись вивезли. Що ділось опісля — вона не тямить. Загадковою жінкою занялася поліція та лікарі.

—o—

Посмертні згадки

О. ГРИГОРІЙ ОСТРОВСЬКИЙ.

В Іванківцях пов. Борщів помер нагло на удар серця парох **о. Григорій Островський**. У похороні взяло участь багато священиків та інтеліґенції з Борщівщини. В. Й. П.

Найкраща подяка Рідній Школі за святочні бажання приходить чеком Рідної Школи.

Театри.

Великий Театр:

Четвер 10. III. год. 7.30 „Доногоо Тонка".
Пятниця 11. III. год. 7.30 „Доногоо Тонка".

Театр Ріжнородностей:

Четвер 10. III. год. 7.30 „Незвичайна подорож".
Пятниця, 11. III. год. 7.30 „Незвичайна подорож".

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

РОГАТИН:
10. III. Пісня Бескиду.
11. III. Маруся Богуславка.
14. III. Гетьман Полуботок.
15. III. Мазепа.

ПУКІВ:
12. III. Пісня Бескиду.

КІНА.

АПОЛЬО: „Буревій" еспот. фільма.
АТЛЯНТИК: „Царський кур'єр" на основі Жіль Верна.
БАЛТИК: „Наступ на світанку".
ВАНДА: „Петро Ібетсон", „Орел летить до Китаю".
ҐРАЖИНА: „Фрейлейн Доктор"; „Я була шпіоном".
ЕВРОПА: „Я виннувата".
КАСІНО: „Еспанський метелик" (Дж. Мекдональд).
КОПЕРНИК: „Шулерів роман" із Сашею Ґітрі.
МАРУСЕНЬКА: „Я вбив" і колірова гротеска.
МЕТРО: „Пеппі".
МІРАЖ: „Танцюючий пірат".
МУЗА: „Панове в товаристві".
ПАКС: „Гальва".
ПАЛЯС: „Обожана" з Мартою Еґерт.
РАЙ: „Місячна соната" (Падеревський).
РІЯЛЬТО „Не вір мужчині".
СВІТ: „Пострах опери"; „Великий вальс".
СТИЛЕВЕ: „Історія одної ночі" і рев'я.
ТОН: „Останній поїзд до зруйнованого міста" і „Гра життя".
УТІХА: „Клявіши і лязурі" та рев'я.
ХИМЕРА: „Шерльок Гольмс і д-р Ватсон".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 6).
„Острів Ява".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовид" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Швайцарія".

ЕСПАНСЬКО-ФРАНЦУСЬКА МОРСЬКА БИТВА.

До Перпіняну дійшли непотверджені вістки, що між французьким контрторпедовцем „Ля Пурсуівант" і двома еспанськими національними кораблями дійшло недалеко Порт Вандр до перестрілки. 3-ох французьких моряків ранено.

Комунікат.

На спільному засіданні членів Почесного Комітету допомоги українським безробітним, як також членів Ділового Комітету допомоги українським безробітним при Товаристві „Сила", та в приявві представника Товариства „Сила" у Львові, по вислуханні висліду переведеної контролі діяльности Ділового Комітету, предложеного членами Контрольного Комітету: о. Всеволодом Дурбаком, адвокатом м-ром Зиновієм Решетиловичем та інж. Любомиром Савойкою — стверджено згідно, що при згаданій провірці найдено деякі недотягнення в діловодстві, які доручено Діловому Комітетові усунути, а позатим не найдено ніяких зловживань.

Рівночасно для доцільного ведення агенд допомоги українським безробітним постановлено сформувати обновлений Діловий Комітет допомоги українським безробітним при Товаристві „Сила" у Львові в ось-такому складі: 1) о. Всеволод Дурбак, як провідник, 2) адвокат м-р Зиновій Решетилович, 3) Павло Музика, 4) Софія Табора, 5) Михайло Соболь, 6) Іван Нагачевський і 7) Юліян Петречко.

Вкінці згідно доручено отсьому Діловому Комітетові негайно оголосити дотеперішніх жертводавців і висоту жертвованих грошей, одягів та харчів, як також кількість наділених осіб і висоту призначених допомог.

У Львові, 8. березня 1938 р.

Д-р Кость Левицький,
провідник наради.

—o—

Новинки.

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3. І., телефон 254—46.**

— **Селедці на ріжні способи.** Черговий показ куховарського курсу „Нової Хати" відбудеться сьогодні, Ринок ч. 39. Початок год. 6. Членам і гостям раді. 1—1

— **Карнавал минув — і що далі?** Карнавал минув і почався Великий піст. У той час треба дбати про відповідну поживу. При тому слід мати на увазі, що мясні потрави заступлять Вам зовсім добре набіл, бриндзя, сири й сирки. Бриндзя Маслосоюзу, знаменита в смаку виробляється з правдивого овечого будзу і якістю перевищує заграничну бриндзю. Сири Маслосоюзу — виробляються тільки з повновартісного молока. Тимто ті продукти не тільки є повновартісні, але й дають нашому організмові достатню кількість потрібних поживних складників.

— **Філія „Союзу Українок" у Львові** повідомляє, що 15. березня ц. р. відкриває гігієнічний курс, ведений фахівцями-лікарями. Виклади відбуватимуться 3 рази в тиждень, у вечірніх годинах. Оплата за науку на курсі тільки 1 зол., вписове 50 сот. Вписуватися можна кожного дня від год. 9—11. в домівці С. У., Сикстуська 46.

— **На розбудову школи „Р. Ш." ім. М. Шашкевича в Золочеві.** З нагоди 25-ліття 7-кл. народньої школи „Р. Ш." ім. М. Шашкевича в Золочеві діловий комітет повідомляє українське громадянство, економічні і культурно-освітні установи, передовсім золочівського повіту, що реченець складання ювилейного дару на удержання і розбудову згаданої школи продовжує до кінця ювилейного шкільного року 1937/38, себто до 31. серпня 1938. р. і просить висилати ювилейні дари на адресу голови комітету д-ра О. Ю. Залужного, лікаря в Золочеві, вул. Сокола ч. 18. Поіменний виказ жертводавців і жертвованих ними квот комітет оголосить на сторінках української преси. — Діловий Комітет.

— **Організація адвокатських аплікантів у Львові** при вул. Коперника ч. 7 взиває всіх аплікантів округи апеляційного суду у Львові, які не мають ще року аплікантської практики, щоби негайно зареєструвалися в льокалі т-ва письменно або особисто від год. 19.30—21.

— **„Субвенція" для українців м. Львова.** На засіданні управи м. Львова президент д-р Островський обговорив справу підвишки субвенцій для польських організацій. Зі загальної суми 13.500 зол. на субвенції українське населення м. Львова дістане аж 500 зол. для церкви св. Миколая. Зате маґістрат підвищив для „звйонзку оброньцуф" 1000 зол.; для пожичкової каси „звйонзку жемесьльнікуф"" 2000 зол.; для костела Богоматері Остробрамської - 5000 зол. до квоти 25.000 зол.; для костела на Персенківці 1000 зол. до 6000 зол., для костела на Знесінні 4000 зол. до 5000 зол.; для костела в Сиґнівці 500 зол.

— **Смерть начальника кураторії Кестліха.** У вівторок 8. ц. м. помер у 55-ому році життя Роман Кестліх, начальник виділу вселюдного шкільництва у львівській шкільній кураторії. Р. Кестліх був раніше директором державної гімназії в Бережанах.

— **Реферат проф. д-ра М. Кордуби у Варшаві.** В пятницю 11. ц. м. в год. 5-ій попол. виголосить проф. д-р М. Кордуба реферат п. н. „Становище В. Локетка до кандидатури Болеслава Тройденовича на Волинський трон". Реферат відбудеться в салі Українського Наукового Інституту у Варшаві при вул. Служевського ч. 7.

— **Страшна пожежа в с. Угринові Горішнім.** У вівторок 8. ц. м. вполудне вибухла пожежа в Угринові Горішнім коло Станиславова. Пожежу спричинила дитина Ольги Каськової, яка вийшла з чоловіком на заробітки до міста. Дитина підпалила в печі і від вогню занялася в комині саджа, опісля і дах. Тому, що був сильний вітер, пожежа поширилася і перекинулася на інші будинки, так, що незабаром горіло аж кільканацять господарств. У хвилині, коли прибула пожежна сторожа зі Станиславова, горіло вже кількадесять домів. Пожежу гасили до пізної ночі. В огні згинуло двоє дітей і багато худоби. Згоріло 50 господарств. Шкоди сягають 100.000 зол. Нещаслива Каськова — по повороті до дому — кинулася в вогонь. Її ледви врятували.

— **Самогубство зі страху перед військовою службою.** В Надибах коло Самбора застрілився злодій Степан Мельничин. Слідство виказало, що Мельничин застрілився тому, що дістав несподівано візвання зголоситися до війська.

— **Дві жертви вибуху ґранати.** 18-літній М. Лаврук з Пійла пов. Калуш знайшов у лісі відломок ґранати з запальником. Дійшло до вибуху запальника і важко раненого Лаврука відвезли до шпиталю в Калуші. Майже одночасно в тому самому лісі 17-літній К. Мазяш з Пійла знайшов подібний запальник, що теж вибух при розкручуванні в дома. Мазяш утратив три пальці правої руки. Раненого відвезли до шпиталю в Калуші.

— **Присуд у комуністичному процесі в Коломиї.** Великий процес у Коломиї проти 29-ох підсудних за комуністичну діяльність скінчився звільненням 17-ох підсудних. Зате трибунал засудив Михайла Факащука на 4 і пів року вязниці; Дмитра Люльчука на 4 роки вязниці. Підсудних Івана Девдюка, Івана Яремія, Михайла Ковалюка, Юрка Медведчука, Явдоху Пасайлюк, Юрія й Михайла Пасічняків, Миколу Старуха й Миколу Сварича по 3 роки вязниці; Василя Ременівського на 3 і пів р. вязниці; на 2 і пів року вязниці — Василя Андрусяка, Миколу Андрусяка, Івана Онуфрейчука, Юрія Пасалюка й Івана Пасічняка; Петра Бойчука і Василя Данилюка на 2 роки вязниці; Івана Семеґена на півтора р. вязниці. Вину підс. Петра Олудяка, який признався до вини та обтяжив усіх підсудних, присяглі судді потвердили всіма голосами. Його засудив трибунал на приміщення у поправчім домі, але виконання кари припинив.

— **Втеча засудженого на смерть з вязниці.** З вязниці в Ряшеві намагався втікти Павло Біль, якого трибунал засудив на кару смерти за грабіж. Біль використав хвилеву неувагу сторожа підчас раннього проходу і з вязнем Зиґмунтом намагався перелізти через мур. Тимчасом вязничний сторож зорієнтувався, що вязні втікають і вистрілив за ними двократно. Оба втікачі зі страху пристанули так, що вязнична сторожа могла їх скувати і відвести назад до вязниці.

— **Пяниця вбив поліцая.** Минулої ночі поліційна стежа спинила на вулиці Отвоцька дорожку, якою їхали якісь пяниці, що авантурувалися. Коли поліцаї хотіли відвезти їх до комісаріяту, один із пяниць убив прикладом кріса поліцая Степана Гаска.

— **Жінка, яка нічого не памятає.** На передмістю Слоніма найшла поліція елеґантно одягнену молоду жінку, яка лежала в болоті непритомна. Коли вона вернулась до памяти, почала питати: „Відкіля я тут взялася? Де я доотепер була?" Виявилося, що вона втратила память: забула, як називається; тямить лише, що мешкала у Вильні та що 10. або 12. лютого якісь мужчини схопили її самоходом і кудись вивезли. Що ділось опісля — вона не тямить. Загадковою жінкою занялася поліція та лікарі.

—o—

✝ Посмертні згадки.

О. ГРИГОРІЙ ОСТРОВСЬКИЙ.

В Іванківцях пов. Борщів помер нагло на удар серця парох **о. Григорій Островський.** У похороні взяло участь багато священиків та інтеліґенції з Борщівщини. В. Й. П.

Найкраща поляка Рідній Школі за святочні бажання приходить чеком Рідної Школи.

Театри.

Великий Театр:

Четвер 10. III. год. 7.30 „Довгоое Тонка".
Пятниця 11. III. год. 7.30 „Довгоое Тонка".

Театр Рінноpодностей:

Четвер 10. III. год. 7.30 „Незвичайна подорож".
Пятниця, 11. III. год. 7.30 „Незвичайна подорож".

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

РОГАТИН:
10. III. Пісня Бескиду.
11. III. Маруся Богуславка.
14. III Гетьман Полуботок.
15. III. Мазепа.

ПУКІВ:
12. III. Пісня Бескиду.

КІНА.

АПОЛЬО: „Буревій" екзот. фільма.
АТЛЯНТИК: „Царський кур'єр" на о. снові Жіль Верна.
БАЛТИК: „Наступ на світанку".
ВАНДА: „Петро Ібетсон", „Орел летить до Китаю".
ҐРАЖИНА: „Фрейляйн Доктор"; „Я була шпіоном".
ЕВРОПА: „Я винувата".
КАСІНО: „Венецький метелик" (Дж. Мекдональд).
КОПЕРНИК: „Шулерів роман" із Сашею Ґітрі.
МАРУСЕНЬКА: „Я вбив" і колірова гротеска.
МЕТРО: „Певні".
МІРАЖ: „Танцюючий пірат".
МУЗА: „Панове в товаристві".
ПАКС: „Гальва".
ПАЛЯС: „Обожана" з Мартою Еґерт.
РАЙ: „Місячна соната" (Падеревський).
РІЯЛЬТО „Не вір мужчині".
СВІТ: „Пострах опери"; „Великий плян".
СТИЛЕВЕ: „Історія одної ночі" і рев'я.
ТОН: „Останній поїзд до зруйнованого міста" і „Гра життя".
УТІХА: „Клявнки і лазурі" та рев'я.
ХИМЕРА: „Шерльок Гольмс і д-р Ватсон".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Острів Ява".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Швайцарія".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 10. березня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Шопен — муз. порадник для гімназій; 11.40 Твори Чайковського, пл.; 12.03 Полудн. авд.; 13.45 Комунікат льв. Хліб. Палати; 13.50 Оперові дуети й терцети, пл.; 14.30 Легка музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Фрагм. із пов. І. Лима „Коровар у Галичині“, Музика з пл.; 15.25 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Гутірка музична з молоддю; 16.15 Концерт солістів, форт., сп'в, віол.; 16.50 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 Про Мик. Коперника; 17.15 Сальон. орх.; 17.50 Спортовий порадник; 18.10 Як робити закупна; 18.20 Молодь перед мікрофоном; 18.35 Для сільської молоді; 18.40 Листи та програми; 18.50 Спорт; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Театр Уяви: „Пушкінський порядок“ Яр. Івашкевича; 19.30 Скрипк. рес'таль Євг. Умінської в супр. форт.; 20.00 Розр. концерт; 21.45 Забутий поет — Фр. Новіцький; 22.00 Концерт присв. творам Шимановського, форт. спів; 22.50 Останні вістки; 23.00—23.30 Із співерового альбуму.

Пятниця, 11. березня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для дітей: „Мала Еліза“; 11.40 Еспанські пісні Мануеля де Фалі з пл.; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Суспільна гутірка; 13.50 Легка музика з пл.; 15.00 Фрагм. з пов. І. Лима „Коровар у Галичині“. Музика з пл.; 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Завула, авд. для дітей; 16.00 Гутірка з хорами; 16.15 Концерт військ. орх.; 16.50 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 Із історії суспільної опіки на селі; 17.15 Форт. твори на 4 руки; 17.50 Огляд видань; 18.00 Спіговий комунікат; 18.10 Туристичний інформатор; 18.15 Розр. концерт у вик. сал. тріо; 18.30 18.55 Програма на завтра; 18.35 Про львівського правця-письменника; 18.50 Спорт; 19.00 Театр Уяви „Лис-Микита“ Гетого, у перекл. Стаффа; 19.30 Нар. пісні девічинської землі у вик. 3-гол. хору; 20.00 Симф. концерт, орх., скрипка; у перерві коло год. 21.00 Веч. деннык, акт. гутірка; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Розр. сальон. музика з пл.

Субота, 12. березня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для дітей: Співаймо пісеньки; 11.40 Твори Дебюс'я, форт., пл.; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Концерт балалайок; 15.20 Технічний; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Театр Уяви для дітей; 16.15 Сальон. тріо: скр., в'ол., форт.; 16.50 18.55 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 Рівеський гумор; 17.15 Скрипк. твори славянських композиторів у вик. Любови Владігерова у супр. форт.; 17.50 Наша програма; 18.00 18.50 Спорт; 18.10 Концерт; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Битва під Грунвальдом. Авд. про Ст. Виспянського; 20.00 „Фраскіта“ оп. Легара; у перерві Веч. деннык. Актуальна гутірка; 22.00 Скечі Ф. Зандлера: „Порадні для пробоманів“, „Дуже мені приємно“, „Гальо, тут горить“; 22.15 Пісеньки, баляди й дуети при гітар'; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Легка музика з пл.; у перерві в год. 23.10 „Сім гостин по шлюбі“ скеч.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 10. березня 1938.

БЕРЛІН 21.10 Танц. музика; БІЛГОРОД 18.15 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 18.30 19.00 Циг. муз., 19.30 20.00 Опера, 21.00 Форт. сонати Доганія, 22.05 23.00 Військ. орх.; ВІДЕНЬ 15.15 Казки, 17.20 Сонати на віол. і форт., 19.40 20.00 21.00 Віденські мельодії, 21.10 22.00 Віднайдені Гайднові твори; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Форт., 20.00 21.15 Вечір оп. музики, 22.30 Соната на скр. і віол. Мірш-Рін'єса; КОШИЦІ 18.00 Голубінка: Шевченко та чеське відродження; ЛІОН 21.30 22.00 23.00 „Кастор і Поллюкс“ оп. Рамо; МІЛЯНО 17.15 Сопран. барітон, 21.00 22.00 Комед'я, опісля скрипка; ПРАГА 17.10 18.00 Муз. авд. для дітей, 19.20 20.00 21.00 „Геді“ оп. Фібіха; РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Уяви, 21.30 22.00 23.00 Невідомі Шубертові твори, симф. концерт; РИМ 17.15 Солісти, 21.00 22.00 23.00 „Ля Валлі“ оп. Каталяні'я; СТОКГОЛЬМ 18.45 Пісеньки англ. і ам., 19.30 20.00 Симфонія ч. 3 „Ероїка“ Бетовена.

Пятниця, 11. березня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Оперетові мельодії; 20.00 „Гарна пригода“ ком. Кавета, 21.00 Розр. концерт; БРЮСЕЛЯ ФР. 21.00 22.00 23.00 „Викрадення зі сераю“ оп. Моцарта; БУДАПЕШТ 17.30 18.00 Циг. музика, 20.25 21.00 22.00 „Памяті Гуляя“, концерт оп. орх., хору та солістів; ВІДЕНЬ 15.15 Дуті інструменти, 17.00 Для дітей, 17.35 Сол'сти, 19.25 Вес. муз. авд., 20.00 21.00 22.00 „Ірод і Маріямна“ драм. Гебеля, 22.20 23.00 Віденські мельодії; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Діточ' пісні; КОШИЦІ 18.00 „Старі парубки“ скеч Аверченка, Нар. переказ „Про грибки“ та „Бабці“, 18.45 Вістки; МІЛЯНО 17.15 Танц. музика, 21.00 22.00 Муз. комед'я; ПРАГА 12.35 Солісти, 16.40 Квінтет п-дур Бетовена, 18.25 Соната е-моль Фразера на скр. і форт., 22.20 Форт. твори Моцарта; РАДІО ПАРІ 18.00 Камер. музика, 21.15 Пісні, 21.30 22.00 Театр Уяви; РИМ 21.00 22.00 Композиторський концерт Р. Штравса.

Субота, 12. березня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 20.00 21.00 Концерт; БІЛГОРОД 18.05 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 17.30 Форт., 18.35 19.00 Нар. пісні, цит. орх., 22.30 Циг. музика; ВІДЕНЬ 15.15 Хор, 19.45 20.00 21.00 „Календар“ вес. муз. авд., 21.15 Пісні й арії Галрабова сопр., 22.20 23.00 Давній Віденьрозр. концерт; ВЕЖА АЙФЛЯ 21.00 22.00 23.00 24.00 Опера; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 22.30 Соната г-дур на віолі да Гамба і клявесин. Баха; КОШИЦІ 14.00 18.50 Вістки, 18.00 Видавництва на Підкарпатській Русі; Концерт хору т-ва Бояи в Ужгороді; МІЛЯНО 17.15 Танц. музика, 19.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 24.00 „Трістан та Ізольда“ оп. Вагнера; ПРАГА 14.00 Вес. авд. (н'м.), 18.00 „Пісня Фортуніо“ ком. оп. Офенбаха; РАДІО ПАРІ 18.00 Газетка для наймолодших, 21.15 Пісні, 21.30 22.00 Театр Уяви; РИМ 14.30 15.00 „Ловці перел“ оп. Бізета, 20.30 Розр. музика, 21.00 Комедія, 21.15 22.00 Танц. музика; СОФІЯ 19.00 Спів.

БІРЖА.

Львів, 9. березня 1938.

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·42 88·95, Доляри американські 5·27·00, 5·24·50, Доляри канад. 5·26·50—5·24·05, Фльорени гол. 295·49—293·75, Франки фр. 17·04—16·74, Франки швайцарські 122·70—121·90, Фунти англ. 26·50—26·34, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч. 17·50—16·50, Кор. дан. 118·30—117·45, Кор. норв. 133·13—132·15, Корони шв. 136·49—135·50, Ліри італ. 22·00—21·10, Марки фінлянд. 11·72—11·30, Марки нім. 103·00 — 98·00, Шилінги австр. 90·00—85·00, Тель Авів 26·20—25·95, Марки нім. срібні 120·00 — 115·00.

Акції.

Банк Польський 113·50, Цукор 36·50, Вугіль 31·75, 31·25, Ліліпоп 65·00, Можеів 14·25, Островець 54·75, Стараховичі 40·00, 38·25, Габербуш 45·25.

Папери.

4 і пів проц. внутр. 66·63, 66·50, 3 інв. 1 ем. 85·25 серія непот. 3 інв. 2 ем. 84·50 серія непот. 5 конверс. 70·00 прем. дол. 4% 63, 4 консол. 67·63.

Тенденція сильніша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“

Львів, 9. березня 1938 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 3·45 зол.
1 кг. масла бочков. вид. в опак. 1·50 зол.
молоко 18—19 сот.
(яйця копа) 3·40—3·50 зол.

Тенденція на всі артикули сильна. Попит оживлений.

ОПОВІСТКИ.

Повідомлення. Загальні Збори Філії СУЕ у Львові в'дбудуться в неділю 20. березня 1937 р. в год. 4. попол. в комн. „Труду“ Ринок 30, І. пов. з таким денним порядком: 1) Відкриття Зборів. 2) Вибір Президії Зборів. 3) Затвердження протоколу попер. З. Збор'в. 4) Звіт з діяльности Управи і Рев. Комісії. 5) Вибір нової Управи і Рев. Комісії. 6) Внески і запити. — **Управа.**

Звичайні Загальні Збори Відділу Товариства Українського Центрального Комітету у Львові відбудуться в неділю 20 березня 1938 року, в малій салі Музичного Інституту у Львові, при вул. Шашкевича 5, в год. 10 зранку, з таким порядком денним: 1) Відкриття Зборів і вибір президії. 2) Відчитання і затвердження протоколу попередніх загальних зборів. 3) Затвердження ухвал Управи Відділу про принятти нових член'в. 4) Справоздання Управи і Ревізійної Комісії. 5) Вибір нової Управи і Ревіз. Ком'сії. 6) Біжучі справи. Коли в означену годину не збереться потр'бна кількість членів, то в год. 11 рано того самого дня і в тій сам'й салі відбудуться збори при всякій кількости. — **Управа Відділу У. Ц. К.** 552

Жертви зложені в Адміністрації „Діла“: **На Український шпиталь** Марійська Дружина Пань в Ярослав' зол. 22.; **на будову церкви св. Йоана Богослова** зол. 6.— Софія Сенетова, Шляхтова.

В оповістці з 6. ІІІ. п. р. зайшла помилка, має бути: Замість вінка на могилу **Михайла Дидида** (а не Дідика) зложила Анна Павлусевич на Інвалідів 10.— зол.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок